

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228554

UNIVERSAL
LIBRARY

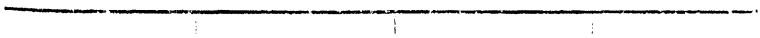
OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ۵۹۲۶۳ Accession No. ۲۴۵۸

Author احمد راسم ا-ق

Title قرأت کتابی

This book should be returned on or before the date last marked below.

قرائتِ کتابی

بہ نوحی سینہ

مکاتب ابتدائیہ شاگردانہ مخصوص اولق اوزرہ
نقل و تحریر ایدلمشدر .

محرری

احمد راسم

بشموی طبع

صاحبی : کتابچی قرہ بت

معارف نظارت جلیہ سنک رخصتیلہ طبع اولمشدر

استانبول

(قرہ بت) مطبعہ سی — باب عالی جادہ سندہ

۱۳۱۳

صخيفه	صخيفه	
۳۶	آرى	۱ افاده
۳۷	اوکوز	۴ الله
۳۹	چاير ، قورى اوت	۶ ارض ، مسکنمز ، جغرافيا
۴۱	نزاكت ، کرم ، مرحمت	۸ دعا
۴۴	اون ، اتمک	۹ دکز
۴۶	بوز - قطبلر ، نقاط اصلیه قیزاقلر ، رنلر ، لاپونلر	۱۱ بابا
		۱۲ زراعت ، صنعت
۴۹	بيوک قرداشک درسلى	۱۴ او
۵۲	کوندوز - کيجه	۱۶ قرداش ، همشيره
۵۵	مسرور اولمهک چارهسى	۱۸ يمشلر
۵۶	کلبک - ايپک بوجکى	۱۹ اوقيوب يازمه
۵۹	مکتب	۲۱ طاووق ، يمورطه ، جيوجيو
۶۰	وطن عثمانلى دواتى	۲۳ جسارت
۶۱	کاغد	۲۵ آت
۶۲	اورمان جناب حقک ايلکى	۲۶ ناموس ، قناعت
۶۵	اورمانده بولنان نبات و حيوانات	۳۰ قوشلرک فائدهسى
		۳۲ تميزک
۶۶	اورمانده بولنان حيوانلر	۳۳ اختيارلره رعايت
۶۷	ابى خويلى اولهلم	۳۵ صباح ايشى

صحیفہ

صحیفہ

- ۸۱ دگر - فورطنہ ۶۸ کرنی
- ۸۳ بورا - واپور ۶۹ اورماندہ بولنان حیوانلر
- ۸۵ برکوملکک تاریخی (مابعد)
- ۸۸ باموق آجاجی ۷۱ نجیب ایله خسته والده سی
- ۸۹ طاغ - بیغنی ۷۳ چارشبلر - کتن - بز
- ۹۳ طاغ - بوزلقلر ۷۴ حیوانلره فنا معامله ایتیمک
- ۹۵ طوغریلق ۷۶ کومس حیوانلری
- ۹۷ عادی ساعت چالار ساعت ۷۷ کوپک
- ۹۹ قویون - یوئک ۷۸ برچوجفک دعاسی
- ۸۰ آی - سیاره لر - ثوابت مسجد - جامع

قرائتِ کتابی

بِزنجی سینہ

مکاتب ابتدائیہ شاگردانہ مخصوص اولمق اوزرہ
نقل و تحریر ایدلمشدر .

محرری
احمد راسم

بشربی طبع

صاحبی : کتابچی قرہ بت

معارف نظارت جلیہ سنک رخصتیلہ طبع اولنمشدر

استانبول

(قرہ بت) مطبعہ سی — باب عالی جادہ سنده

۱۳۱۳

افاده

مکاتب ابتدائیه نك اهمیتی جمله نك معلومیدر . دولت و ملت ،
او مکتبلرده آجیلان ازهار افکاردن استفاده ایده جکدر .
مکاتب ابتدائیه ده کوریه جک انتظام ، مکاتب عالییه نك انتظامنه
دلیل اولور .

مکاتب ابتدائیه ده اهمیت ویریه جک ماده اوراده تدریس
ایدیلن کتابلرک انتظامیدر . اطفاله مخصوص اوله رق قلمه
آله جق هر درلو درس کتبی بر اهمیت مخصوصه بی حائزدر .
زیرا ، چوجق بلدیکیله قالیر « ضرب مثلی هر زمان کورلمش
و کورلمکده بولنشددر . اوان صباوت معلومات وسیعه بی دکل
بلکه معلومات مفیده و مختصره بی اخذ و بلعه زیاده استعدادنما
اولدیغندن اوتازه فکرلری ، بهوده فکرلرله یورمق امثال و حکایات
ایله طولدرمق ، تاریخه نیم مناسبتی اولان وقایع ایله آلوده ایتمک
یازقدر . برچوجق هر شیئی تعقله ، تیقنه علوم و فنوندن بر
نبذه معلومات آلدقن صکره باشلار . جغرافیادن بی خبر اولان
چوجغه اسکنددر کیرک اسفاردن ، حکمتدن بی خبر اولان
چوجغه آریسطونک فلسفیاندن ، اخلاقک معنای عمومیسنه
عقل ایردیرمامش بر چوجغه اخلاقیونک متلرندن نه فائده
اولور ؟

(تعليم اطفال) مسئله سى دنيا نك هر طرفنده اهميت كامله
ايه تلقى ايدلديكندن انلره دائر يازيلان كيتابلرده اهميته تلقى
اولمشدر .

شوراسى جاي نظر دركه يكي او قومغه اقتدار كسب ايدن
بر چوجنگك ايلك او قويه جنى كتساب قرائت كيتابلريدر . بر
چوجق او قود يغندن برشى آگلاماز ايسه عجبيا ذهننه ويره جكي
تعبدن بشقه اوزرنده حاصل ايده جكي تاثير نه در ؟ شبهه سزدركه
بيتمنلق .

بز ايسه اولاد مزي او قومق فكنرنده يز . بوننده واز كچم .
كنديسنجه معماشكلنى باغلامش اولان سطرلر قارشيسنده بر تازه
فكر نه حال كسب ايدر ؟ باخصـوص بر طرفدن ابوين بر طرفدن
خواجه نك زورى ، ابرامى آنى دائما او قومغه سوق ايدييور .
ايشته بومسـائلك جمله سى حل ايدلمش . مسئله يى حل ايدن
(ساده يازمق) (چوجقنلرك آگلابه سيله جكي شيلرى يازمق)
فكر لريدر .

احمد راسم

—

﴿ مكاتب ابتدایه شاگردانه مخصوص ﴾

﴿ قرائت کتابی ﴾

{ اخلاق }

۱ — الله

چو جو قلر !

آقشام اوستی مکتبیدن اؤگزده گلدیگنلر وقت ،
آناگزده قارنم آج ! اوشیورم ! یورغونم دیه سویلنیرسگنر .
اؤده قارنگزی طویورر . سزی یاقدیغی آتشیك کنارینه
اوطورتور . یورغو نلغنگزی گیدر ته جك شیلری یاپار .
آناگزك سزه ایتدیگی بو اییلکه قارشویورگنزدن
انسانك برآناسی اولمق نه قدر ایی دیرسگنر دگلمی ؟

چو جو قلر !

سزك آناگزدن دها مرحمتلی ، دها ایی برذات

وارد در. او، سزه بوایی آنایی ویرمش، دنیایی یاراتمش
 گوردیگمز گونشی، آیی یوقدن وارا یتمش اولان الله در.
 الله بر در. هر شیئی گورور. ایشیدر، طویار. اییلکلر.
 مزى . فناالقر مزى بیلیر. اییلک ایدنلری سور،
 فناالق ایدنلری سومز. چالیشهلم. اییلک ایدوب اللهک
 سوکیلی قولی اولهلم.

وظیفه -- ۱

بزه وظیفه لر مزى او گره تن علمک آدی ندر؟ بزه ایی
 اولق ایچون لازم اولان شییری او گره تن هانگی علمدر؟
 علم اخلاق. بزم کیمه قارشى وظیفه لر مزى وارد! اولا اللهه
 قارشى. گوردیگمز شییری کیم یاراتمشدر؟ کوکده کی ییلدیزلری،
 آیی، گونشی. بولو طلری کیم یاراتمشدر؟ الله. اللهه اطاعت
 ایتمک، اللهی سومک، اییلک ایتمک بزم وظیفه مزدر. آنامزه
 بابامزه قارشى وظیفه مز نه در؟ آنلری سومک، سوزلری
 دیگمکدر. بشقه وظیفه مزده وارمیدر؟ اوت وارد:
 پادشاهمزى. مملکت مزى سومک، چالیشقان اولق.

— علوم مستعمله —

برنجی درس

ارض . مسکنمز . جغرافیا .

اوزرنده اوطوردینمز دنیاڭ شکلی ، یچیمی
نصلدر بیلیرمیدسگن؟ دنیامز گولله ، قارپوز گبی یوار-
لاقدر . کتاپگنزه کی رسملره باقڭ . آنلرسزه گولله
گبی یوارلاق اولان دنیاڭ یاریسنی گوستتر .

دنیامرڭ اسمنه ارض دینیر . ارض پک بویو کدر
اطرافی اون بیڭ میل ، سورر . چوجوقلر! بریرده
طورمیوب ویرده یوریه جک اولسه گن آنجق اون
سنه ده دنیاپی طولاشه بیلیرسگن .

ارضڭ اوزرنده بش دانه قره پارچه سی واردر .
آنلرڭ اسملری : اوروپا ، آسیا ، آفریقا ، آمریقا ،
اوستریالیدر .

اوزرنده بولنديغمز دنيانك قره لرني اوگرء
دگزلرينى . گوللرينى ،
طاغلرينى ، مملكتلرينى ،
بيلمك پك فائده ليدر :
بزه دنيانك قره لرني ،

دگزلرينى . گوللرينى ، شكل ۱ - ارضك برنجى نصفى
طاغلرينى . مملكتلرينى بيلديرن علمه « جغرافيا » دينير .

وظيفه ۲

ارضك بيجى نصلدر ؟
دنيانك اطرافى قاچ سنده
طولاشيلير ؟ دنيانك اوزرنده
قاچ قره پارچهسى واردر ؟
اسملى نهدر ؟ كتابكزدهكى

اويكى رسم نهدر ؟ بويله رسملره شكل ۲ - ارضك ايكنجى نصفى
نهدينير ؟ خريطه دينير . ايسته بويله خريطه لرده كره مسطحه
دينير . خريطه نك اوزرندهكى بياض يرلر نهدر بيليرميسكز ؟
قره اولان محللدر . اسمر وچيزگيلى اولان يرلر نهدر ؟ دگر .
دنيانك دگزلرينى ، قره لرني ، طاغلرينى ، مملكتلرينى بيلديرن
علمك اسمى نهدر ؟ جغرافيا ابي علم ميدر ؟

اخلاق

— جناب حقہ قارشی وظیفہ لرمزدن —

۲ - دعا

چو جو قلم! آنا گز دن او شو دیگ گز وقت آتش،
آجیقدیغ گز زمان ییہ جک ایسته دیگ گز گی اللہدن ده
عقل، جسارت، چالیشقانلق، اییلک ایسته ییگز .
ییہ جک، ایچہ جک وجود گزه نصل لازم ایسه
عقل، چالیشقانلق دخی ای آدم اولمگ گز ایچون
اوله لازمدر .

الله، اییلری سور، ای اولانلرک ایسته دیگنی
ویریر، سزده ای اولمغه چالیشک .

آنا گزهر ایسته دیگ گزی ویریرسه الله ویرمزمی؛
الله ای چوجغک گوزل صداسنی ایشیدر، اییلک ایتمک
ایچون ایتدیگی دعای قبول ایدر .

-- علوم مستعمله --

ایکنجی درس — دگنز

ارضك در تده اوچ پايي طوز لوبر صوايله قاپليدر .
بو صويك آدينه دگنز دينير .

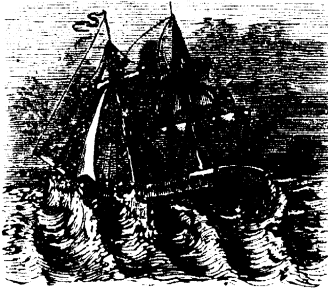
ايكي قره پارچه سي آره سنده دگنز اولسه او قره لره
نصل گچيلير ؛ انسانلر دگنز لرده گز مگ ايچون گمیلر
يا ميشلر در .

گمیلر . تخته دن ، دمير دن ياپيلير . ديركلري
مناره گبي يوكسكلر . او ديركلره يلكنلر آصيلير .
آنلر آچيلنجه قناده بگزر .

وظیفه — ۳

اللهه نه ايچون يالوار مالي ؟ عقللی چوجقلر نصل اولورلر ؟
خوش طبيعتلی چوجقلر نصلدر ؟ او قومغه ، يازمغه هوسی
اولان چوجقلر نصلدر ؟ نمازده جناب حقه نه ايچون دعا
ايدیورسگنز ؟

روزكار يلكنلرى طولديرر. ايترا گمى يي دگنز

شکل ۲ — دگر اوزرنده گمى

اوزرنده يوريتور .

اوقوجه دگزلراوزرنده

گزمك ايچون انسانلرك

گوستردىگى جسارته شا.

شيلير .

وظيفه — ؟

دگز نه در؟ چشمه صولريله دگز صوبى آره سنده نه فرق

شکل ۳ — طائفه لر علمياتده

واردر؟ دگزلرده نه ايله گزيلير ؟

دگزك بيوكلكى نه قدردر؟ گمى

گوردىگزمى؟ صواوزرنده يامه گمى

گزدىردىگزمى؟ كتابك شكلرينه

باقك . گمينك ديركلرينى ،

يلكنلرينى گوسترك ، آنلك نه يه

يارادقلىرى سويليك ، يلكنلرى

طولديرمق نه ديمكدر ؟

— اخلاق —

۳ — بابا

کوچک چو جو قمر اوده اویناد قمری . بیوکاری
مکتبه گیتدکاری ائزاده باباده چولغنی ، چو جو غنی
گچیندر مک ایچوز چالیشیر .

آقشام اوستی تار لالردن گلدیگنده پک یورغون
گورینور . ایشته گلیور . اوک قپوسی آچیلدی . عجب
ایک اول قوجاغنه آتیله جق چو جوق هانگیسیدر؛
ایچلرندن بری بویننه آتیلدی . دیدی که :

— باباجم ؛ چوق چالیشدم . او قدر چالیشدمکه
صنفک برنجیسی اولدم . بیودیگم وقت سزه یار دیم
ایده جگم .

بابا . اوغلنی باغرینه باصدی اوته کی چو جو قمرینی ده

سودی، او آنده یورغو نلغنی، گوندوزین چکدیگی
زحمتی اونوتدی .

باباسنڭ یورغو نلغنی، کدرینی، چالشمه سیله، ایی
اولمسیله گیدرتن جو جو قلر نه قدر ایی چو جو قلر در!

— علوم مستعمله —

اوجنچی درس — زراعت . صناعت .

چفتجی تارلارده چفت سورر . بغدادی اکر .
بغدایلر اولنجه بیجر . بوگا زراعت {چفتجیلک} دینیر .
دمیرجی دکانده دمیری قیزدیرر دوگر . ایسته دیگی

وظیفه — ۵

سنزی چالشمه سیله بسلین کیمدر؟ — بابا گز چالشمه جفته
راحت او طورسه نه اولورسه گز؟ — بابا گزک یورغو نلغنی
کیدرتمک ایچون نه یایملیس گز؟

شکل ۵ — ترلا ایشی : اکین

پچیمه صوقار . طوغرا .
مه جی اودونلری اویار .
چولخه جی بز اورر . بوکا
صنعت دینیر .

تارالرده چالیشان چفتجی . دستکاهده چالیشان

شکل ۶ — دکان ایشی : طوغرامه بیلق

ایشی آنجق کندی چولنی .
چوجنی . مملکتی ایچون
چالیشیر . چالیشانلر نه قدر
ای آدملردر !

وظیفه — ۶

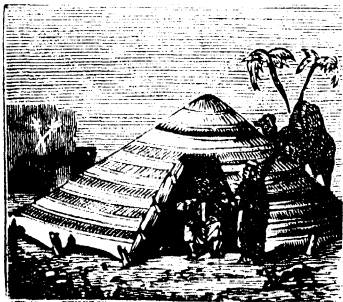
زراعت نهدر؟ ترلا ایشلری فائده لیمیدر؟ چفتجی اکین
اکسه بزم حالمز نه اولور؟ هیج اکین گوردیکزمی؟ کتابک
شکلنه باقک . اوراده چفتجی نه یاییور؟ بغدادی یچمک ایچون
قوللانیدی آلک آدی نه در؟ یانی باشنده طوران نه یاییور
بیلر میسکز؟ دمت یاییور . صنعت نهدر؟ ایشجیلرک ایشلیدیگی
یرلره نه دینیر؟ دکان ، دستکاه دینیر . ایکنجی شکله باقک

— علوم مستعمله —

دردنجهی درس — او

شکل ۸ — ایلک انسانلرک بر
مسکنی : مغاره

شکل ۸ ایلک اهالینک بر
مسکنی : چادر

دنیاده ایلک یارادیلان
انسانلر او یاپمه سنی بیلمزلر
ایدی . عجبا نره لرده
اوطور لر دی ؟ یرالتنده
اویولمش مغاره لرده چالی
چیرپیدن یاپلمش کلبه لرده
بزدن چادرلر آلتنده
اوطور لر دی . مغاره لرده
بیر تیجی حیوانلره راست

اوراده کی آدملر کیملر در ؟ طوغرامه جیلر . انده طوتدیغی
نهر ؟ دستره ایله تخنه طوقاق — دستره نه ایچون قوللانیلور ؟
چکیچ نه ایچون قوللانیلور ؟

شکل - ۹ یاہق اوزرہ او

گلیرلر، آنرلہ غوغا ایدرلر
ایدی .

شمدی بزم اولرمز
وار . اولرمز تختہ دن ،

طاشدن یاپیلیر . تختہ اوہ اخشاب بنا ، طاش اوہ
کارگیر دینیر . طاملرک اوزرینہ کرہ مید قونور .
بزده او طاملرک آلتندہ ، اوک ایچندہ او طہ دنیلن
بولوکلرده یاتارز .

وظیفہ - ۷ -

ایک انسانلر نرہده او طورور ویا نارلردی ؟ مغارہ نہ در
بیلیر میسکتر ؟ کلبہ نہ در ؟ چادر کوردیکیزی ؟ شکلده کوستریلن
چادرہ باقک . بو چادر ، بیوک وگر گین بربز اولوب قازیققلرہ
یرہ باغلانمشدر . بزم اولرمزک دیوارلری ، طاملری نہ ایله
یاپیلور ؟ اوچنجی شکل نہ کوستر ؟ دیوارلرمزی یاپانلرہ نہ
دینیر ؟ دیوارچی ، اولرمزی یاپانلرہ نہ دینیر ؟ قالفہ ، دولگر .
قبولرمزی ، دولاب کبی شیلرمزی یاپانلرہ نہ دینیر ؟ طوغرا -

— اخلاق —

بشنجی درس — قرداش، همشیره

— شفتالی —

احمد . قومشوسی چفتجینک برایشنی گورمش
ایدی . چفتجی آنک خدمتنه مقابل کنیدیسنه
قرمزی ، صولی بر شفتالی ویردی .
احمد قوشمش ، صوصامش ایدی . آز قالدی او
صولی شفتالی پی ییه جک ایدی . لکن ییه مدی .
خاطرینه خسته اولان همشیره سی گلدی .
شفتالی پی آکا گتوردی . دیدیکه :

مه جی ، اوه لازم اولان تخته لری صاتانلره نه دینیر ؟
کراسته جی .

— قرداشم . بگیا ویریلن بر شفتالی پی سگما
گتوردم . سنک اولسون .

احمدك همشیره سی شفتالی پی یالگزی میدی .
یاریسنی احمده ویردی . ایکسی قارشولقلی اولد .
قلری حالده اوصولی یمشی ییدیلر . ایکسی ده حظ
ایتدی . انسانلر دائما بر برینه یاردیم ایتلیدر .

وظیفه - ۸

احمدك شفتالی پی قیز قرداشنه گتوردیگی ای بولیور -
میسگز ؛ • بر برکزه یاردیم ایدك ، سوزنی آکلادیگزی
عجا احمد نه ایچون بواییلکده بولندی ؟ اییلری سورمیسگز ؟
چفتیجی ، حظ کله لرینی ایضاح ایدك .

- علوم مستعمله -

آلتنجی درس - یمشله. ینه جاك، اچیله جاك شیلر
 شفقتالی، آرمود، الما، کراز، قایسی، اریک،
 اوزم، قارپوز، قاوون گبی یمشله ری طانیرسگنز .
 یمشله بزم حرارت می کسر . آنلرک چوغندن

تکلی ۱۰ - باغ

بر طاقم اچیله جاك، ینه جاك
 شیلر یاپیلیر . مثلا ویشنه دن
 اعلا شروب . رچل وقایسی دن
 خوشاب یاپیلیر . اوزومدن
 یکمز، شیره . چیقاریلیر .

قوریسندن خوشاب پیشیریلیر .

میوه لرک اک فائده لیس اوزومدر .

اریکدن . قایسی دن اعلا پستیل یاپیلیر . پستیل

ازیلیر . خوشاب گبی اچیلیر .

— اخلاق —

— او قويوب يازمه —

وقتيله احمد نامنده بر چوجق وار ايدى . دها
 بش ياشىنده ايدى . احمد هر زمان آناسنىڭ ياننه
 اوطورر . كىندىسنه طاتلى طاتلى حكايه سويله مسنى
 رجا ايدر ايدى .

برگون آناسى دىديكه :

— اوغلم ! الله او كجه دن حضرت آدمى ياراتدى
 صوگره حوڭاي ياراتدى . انسانلر ك آناسى ، باباسى

وظيفه — ۹

بىلدىگىڭىز بىشلىرى صايك . بونلر ك رىنكلرى نىصلدر ؟
 تعريف ايدىڭ . آنلىرى حاصل ايدىن آغاچلر ك اسملىرى نەدر ؟
 اوزوم نىصل ميوەدر ؟ اوزومدىن نەلر يايىلىر ؟ قايسى ، اريكىدىن
 نە يايىلىر ؟ بىستىل نەدر ؟ خوشاب نەدر ؟

بونلردر . جناب حق بونلری جنته قويدی . لیکن
شیطان ایکیسنی ده آلداتدی . اللهک یمیک دیه امر
ایتدیگی یمشدن ییدیرتدی . بونک اوزرینه جنتدن
چیقارلدیلر .

آنا . حکایه بی بیتیرنجه احمد دیدیکه :

— آنا جغم . سن حضرت آدمی گوردگمی ؟

— خیر ! چوجغم !

— او یله ایسه نره دن بیلورسک ؟

— کتابده او قودم .

برگون احمدک آناسی سوقاغه چیقدی . احمدک

اوده جانی صیقیلدی . حکایه ارقومق ایچون دولابدن

برکتاب آلدی . کتابی آچدی . ایچنده برطاقم سیاه

چیزگیلر گوردی نه قدر آچدی ایسه هرا چیشنده

ینه او سیاه چیزگیلری گوردی . جانی صیقیلدی .

اویقویه یاتدی .

آناسی گلنجه :

-- آناجم : سنك كتاب دیديگك شيدن
حکایه لری نصل آگلامالی ؛ دیدی . آناسی ده :
-- اوغلم . او قویوب یازمق اوگر نملی . دیدی .

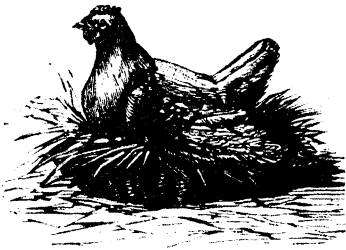
-- فنون مستعمله --

یدنجی درس - طاووق - یومورطه - جیوجیو
دیديگمز یومورطه لری . یومورطایاز طاووقدر .
طاووغك یومورطه لری آلمارسه قولو چقه یه یاتار

وظیفه - ۱۰

احمد نصل چوجق ایدی ؟ - آناسی آگلا نصل حکایه لر
سویلردی ؟ حضرت آدم کیمدر ؟ آناسی طیشاری یه چیقینجه
احمد نه یابدی ؟ کتابدن حکایه اوگر نملک ایچون نه لازمدر ؟
او قویوب یازمه نك دهان نه فائده سی واردر ؟

يۇمۇر تەلرە يىگىرى بىر گون قنادلرى آلتىندە اىصيدىر .

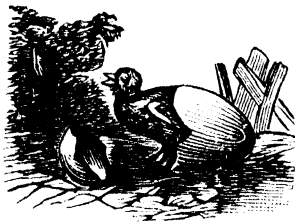
شكىل ۱۱ - قۇلۇچقە

بۇ صىجاقلىق ابلە يۇمۇر تەلە .

لر ك اىچىندە كۇچك كۇچك

جىو جىولر اولور .

باقك ! غاغالر يله يۇمۇر .

شكىل ۱۲ - جىو جىو

تە نك قابوغنى قىرىيورلر .

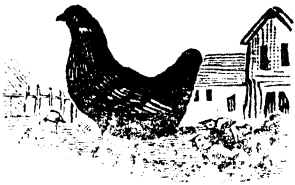
يۇمۇر تە دن چىقىيورلر .

چىقمار چىقماز آنالرى نك

قنادلرى آره سىنە كىزلىيورلر .

اطر اىز دە شاشىله جق :

نە قدر تحف شىلر وار :

۱۱ - وظىفە

بزه يۇمۇر تەلە وىرن جىوانك اسى نەدر ؟ قۇلۇچقە يە

ياتىق نە دىمكدر ؟ هىچ قۇلۇچقە يە ياتىش طاووق گوردىگىزىمى ؟

طاووق قاج گون قۇلۇچقە يە يانار ؟ يۇمۇر تەلرە نىمىوبدە طا .

جسارت

— قاچمش آت —

بر جمعه گونی احمد، قیز قرنداشینی جامعدن گتیر.
 بیوردی، سوقاغک نه‌سایتته گلدکلرنده دیزگینی
 قویارمش بر آتک قوشدیغنی، آرقه‌سندن بر طاقم
 آدملرک باغردقترینی گوردیلر، احمد قورقدی،
 لیکن قیز قرنداشینک کندیسندن دها زیاده قورقد،
 یغنی، آغلادیغنی ده گوردی، بونک اوزرینه :
 — قورقه قرداشم، بن سنی چیگنتمم، دیدی .

ووعک آلتنه قونولسه یومورطه‌نک ایچنده نه حاصل اولور ؟
 جیوجیولر یومورطه‌دن چیقمق ایچون نه یاپارلر ؟ یومورطه‌نک
 قابوغنی نه ایله قیرارلر ؟ جیوجیولرک براز بیوکنه نه دینیر ؟
 خروس ندر ؟

در حال قرداشنى بر قيونك ياننده طور دىرتدى .
كنديسى ده آنك اوگنه گچوب طور دى .

كنديلرينه طوغرى كلن آته الندهكى مندېلى
صاللادى . حيوان يولندن دوندى . هيىچ بر ضرر
وېرميه رك گچدى . گيتدى .

كوچك قىز ، سوينچندن باغرمغه باشلادى . احمد
آنى قوجاقلادى . قورتولدقلىرى اچون زياده سييله
سوينيورلردى .

احمد . كوچك براركلك اولمشيدى . زيراشمديدن
قرداشنى محافظه ايده ييلمگه باشلامشيدى .

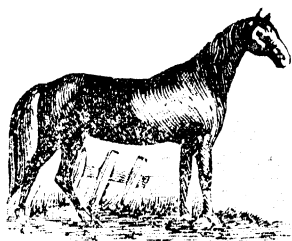
۱۲ — وظيفه

جمعه ، ندر ؟ هفته نك گونلرېنى سويليك . كندندن
كوچك قرداشلر اچون بريىوك قرداش نه يابه بيلير ؟ آنلره
باقار . بر ضرر گلمسون ديه كوزه تير . چالديشير . چاليشقانلغى
ايله آنلره اورنك اولور . جسارت گوسترر . آنلرى قضانن

— فنون مستعمله —

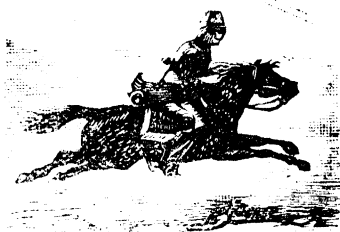
سکزنجی درس — آت

آت انسانه پک فائده لی بر حیواندر . قوتلیدر .
آغیر یوکلر چکر .

شکل ۱: آت

چوق قوشار . برسوا .
ری بی . ویا بر یوکی سرعتله
گتوررکن هییچ گورمد .
یگزمی ؟

شکل ۱۵ - سوی

جسار تلیدر . محاربه لرده
بیله قاچماز .
اطاعتلیدر . کمندیسنه

قورتارر . احمدنه نه ایچون کوچک ازکک دیدک؟ انسان نه گبی
حالرده بر برینه تشکر ایدر ؟

طياق اورولميان مملكتلرده صاحبنك سسنه كوپك
گبى اطاعت ايدر. عربلر آتلىرى سربست براقورلر.
كنديلرينه لازم كلنجه برايصلق چالارلر. آتلىر
درحال گلير.

اخلاق

بر چوجغك ايبلىگى — ناموس قناعت

برگون حسين آناسنك بويننه صاريله رق :

وظيفه — ۱۳

آت هانگى خدمتلرده قوللانيور ؟ . . . يوك چكر .
آدم طاشير . عربه چكر . صپان سورر — كتابگنك رسملرينه
باقك . آتك باش طرفندهكى اوزون قىلاره نه اسم ويريلير ؟
يله دينير . آتك اغزى سيوريدر . آياغى بر طرناقليدر . آتك
آياغنه (نعل) اورورلر . آتك باغيرمسنه نه دينير ؟ كيشنه مك .
آت اطاعتليميدر ؟ عرب آتلىرى نصلدر ؟ عربلر نره درلر ؟

— آنه جگم آنه جگم، بزبو آنه قدر فقیر ایدک.
شمدی زنگین اولدق، دیدی .

در حال جیبندن بر چانظه چیقاردی . ایچنده
لیرالر وار ایدی . حسین حساب بیلدیگنندن
صایدی . تمام سکسان لیرا وار ایدی .
آناسی حسیننه صوردی ، دیدیکه :
— بو پارهلری نره ده بولدک ؟

حسین جواب ویره رک :

— آنه جگم . شوراده خندقده اوینا یوردم .
برافندی یولدن قوشه رق گچدی . آلننک ترینی
سیلمک ایچون جیبندن مندیلمی چیقاردی . بو
آرهلق توزلرک ایچنه برشی دوشدی .

بن خندقدن چیقدم . بو چانظه یی گوردم . فقط
او افندی غائب اولمشیدی .

بى كىمىسە گورمدى . چانظەيى بولدىغى دە
كىمىسە بىلمىز : ايشتە زىنگىن اولدۇق ، دىدى .

حسین سوينجىندن صىچىرايوردى .

والدەسى آگا سرت ، سرت باقدى . دىدىكە :

— سنى كىمىسە گورمىدىمى ؟ يا اللە ...

چوجۇق قىزاردى .

— كىمىسە بىلمىز دىيورسۇڭ . يا وجدانۇڭ : سۇكا

گىجە . گوندوز بىرىسنىڭ مالنى بولان وانى صاقلان

خىرسىز دىگىمىدۇر دىمىمى ؟

چوجۇق باشنى اگدى .

— سى بىزى بو آلتون ايله مى زىنگىن اولەجىز

صانىيورسۇڭ ؟ اولادم . بو حالده پىك فنا اولورۇ ،

زىرا دنىيادە بولنان خىزىنەلرۇڭ اڭ قىمتلىسى اولان

ناموسمىزى غائب ايدىرۇ .

هایدی چوجغم . چابوق گیت ، او افندی پی
آرا . بولورسهك مانى آكشاویر .
بولمازسهك چانطه پی حكومته تسلیم ایدرز .
مانى غائب ایدنلر اورایه گیدرلر .
بو حالده بزده وظیفه مزى یامش اولورز .
حسین بوسوزن متأثر اولدی . آناسنى قوجاقلادی .
قوشه رق او آدمی بولمغه گیتدی .

وظیفه -- ۱۴

قلمتراشگزی . کتابگزی غائب ایتسه گز ، بریسی ده آنی
بولسه سزه گتیرسه ممنون اولوره یسکمز ؟ بولدیغكز شی سزك
مالكزمیدر ؟ بولنان شیلری نه یاملی ؟ بولدیغكز مالك صاحبی
بیلمزسه گز نه یاملی ؟ بولنان شیلری بر ادم صاقلاسه نه یامش
اولور ؟ البته خرسزلاق . خرسزله نصل مجازات ایدیلیر ؟
انلره خرسز دینیر . ناموسلری محو اولور . بر خرسزله
آرقه داش اولسنی ، انكله كزمسنی ایسترمیسكمز ؟ خیر
اوکی اسلاملره گزمگه اونانیرسكمز چونكه ناموسكمز

— علوم مستعمله —

طقوزنجى درس — قوشلر ك فائدهسى

شكل ۱۶ — قوش بواسى

قوشلر . يووالرينى چاليلره
ايلىشمش قوزى تويليرى . چالى
چيرپى ، يوصون پارچهلىرى ايله
ياپارلر . باقك دنياده هيچ

واردر . — ناموس نهدر بيليرميسنگز ؟ ايله بر حس دركه
بىزى وجدانمىزك اوگنده اوتانديرمز . بزه هر ىرده اعتبار
قازانديرر . ناموسلى بر آدم فقيرلىكى . سفالتى چكردنه دنيانك
پارهنسى قازانهجفى بيلسه ينه خرسىزلىق ايتمز . — قناعت
نهدر ؟ قازانديغنه . الندهكى مالنه ، راضى اولوب بشقهسنىك مالنه
گوز ديكمامكدر . — وجدان نه در ؟ وجدان كندى
حسزدر ، نهپيارسهق او بيلير . فئالق ياپارسهق بزه سويلر .
بىزى اوتانديرر . ايلك ياپارسهق بزه ايلك ياپديگز سويلهرك
سوينديرر .

برشى غائب اولميور . قوشلر ياورولرینی بوجك :
قورد ايله بسيلر .

اگر قوشلر اولمسه بوجكلرك . قوردلرك ایده .

شکل ۱۷ — قوش

جكلرى ضررى بيلير -
ميسكز؛ آنلر باغچه لر مزده
باغلر مزده نه قدر اکين
وارسه جمله سنى يرلر . خراب
ايدرلر ایدی .

بونك ايچون قوشلرى اولدورمك : يوالرینی
بوزمق ابي دكلدر .

وظیفه — ۱۵

بواگورد يگزمی؟ يوالر نهلر ايله ياپيلور؟ قوشلر ياورولرینی
نهلر ايله بسيلر؟ او قوردلری يينلر هانگی حيوانلردر؟ بوجك
وقوردلر نه يرلر؟ آرمود، الماير ايکن ايچنده قورد گورد .
يگزمی؟ قوشلر ، قورد وبوجكلرى يمسه لر نه اولور؟ يوالرى
بوزمق ايبيدر؟

— اخلاق —

تمیزك

تمیز بر چوجنی گورمك قدر . خوش برشی
اوله ماز . علی یه باقك : یوزی ، او قدر . تمیز او قدر
تمیزکه انسانك او قشایه جنی گلور .

حال بوکه پیس چو جوقدن هر کس نفرت ایدر .
آنی کیسه سومز .

باقك شو کوچك زهرايه . یوزی کیردن گور-
نمیور . صاچلری قارمه قاریشق تا گوزلرینه قدر
دوشمش . بونی کیم سور ؟

یوزینی سیلمگه او شنیدیکندن هر گورن
کندیسندن یوز چویریور .

دنیا ده پیس چو جوق قدر انسانی ایگرندیرن

برشی یوقدر .

حال بوکه تمیزلك پك قولایدر . بر پارچه صو
ایله وجودده کی پیسلک گیدر .

انسان هرگون النی ، یوزینی ، آیاغنی . گوزلجه
یيقامالی آبدست آلنیرکن ییقانان یرلر پیسلک
قالمینجه یه قدر تمیزانلی .

سزی تمیز گورنلر . سورلر .

{ اخلاق }

اختیارلره رعایت

خالد برگون اوینک قیوسی اوکننده اوطورمش

وظیفه — ۱۶

تمیز چوجق نهدن بللی اولور ؟ کیرلی چوجق نصلدر ؟
تمیزلك نه ایچون لازمدر ؟ تمیزلك ایمیدر ؟ سز باغچه لرده گزن
سموکللی بوجکلری گوردیگزمی ؟ طوقونجه ال اوزرنده
نهلر قالیر ؟ سویله جک چوجق نصل چوجقدر ؟

رسملی بر کتاب او قویوردی . اورادن گچن بیاض
صاچلی بر اختیار ، الندن دگنگنی دوشوردی .
خاله در حال کتابی براقدی . قوشوب ، دگنگنی
آلدی . دگنگ بویندن بیوک ایدی . یردن آنجه
اختیاره ویردی .

اختیار خاله دیدیکه :

— تشکر ایده رم او غلم ! سز هر وقت بویله
تربیه لی کر ملی اولک . کندیگزدن بیوگنه رعایت
ایدک که سزه ده رعایت ایتسونلر .

وظیفه — ۱۷

اختیارلره نیچون رعایت ای دییورسکمز ؟ زیرا آنلرک
سردن زیاده عقلی ، تجربه سی واردر — تربیه نه در ؟ نزاکت
نه در ؟ تربیه لی چوجق نصلدر ؟ کر ملی چوجق نصلدر ؟ انسان
کندی نصل سودیریر ؟

— اخلاق —

صبح ایشی

ایشته شفق سو کیور؛ صبح اولیور .
 چالشقان آری، آلتون گی قنادلرینی آچه رق
 قووانندن چیقار. ویزیلدار گویا:

— ای کونش سکا تشکر ایدرم. سن. ایچندن
 بال طویلایه جنم چیچکاری آچیورسک دیر .

آخورلرده بیوک اوکوزار بوگورر. گویا:

— ایشه گوندز اولدی. ا کینجی قالق. بغدای

بیته جک تارلابی سورهلم. دیرلر .

اینکلرده بوگورر. گویا:

ای چالشقان چفتجی قالق. مرعاده اوتلامالی یم.

اوتلار ایسه م ممه لرم سنک چوجقلریگی بسلیه جک

سود ایله طولار. دیرلر .

ديديگمز وجهله صباح اولنجه چالشقانلرڭ
هپسى ايشلرينڭ باشنه گيدرلر .
اي گوچك چوجق سنده بونلر گي چاليش ،
زيرا دنياده هر كس چاليشير .
چاليشمق سعاد تدر .

— آرى . او كوز . اينك . —

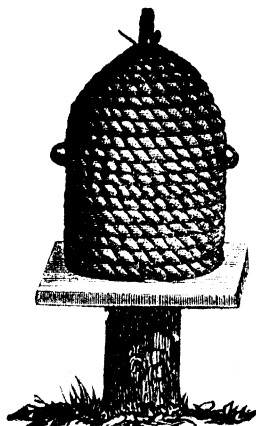
آرى

آريلرڭ صباحلين چيچكلرڭ اوزرلرينى اممەسى
بال وبال مومى يايتمق ايچوندر . آرى چيچكلرڭ
بالنى طوپلار ، قووانندن بال مومى ياپار .

وظيفه — ۱۸

شفق نهدر ؟ — آريلرى ويزيلداركن ايشتديگزمى ؟
— او كوزڭ باغرمسنه نه دينير ؟ آچيلمق ، بيتمك نه ديمكدر
سويليك ؟ — سود نهدر ؟ — چالشقان كيمدر ؟ — دنياده
هر كس نه يپار ! — انسانه سعاد ورن نهدر ؟ ايش انسانى
نه ايچون مسعود ايدر ؟ — زيرا ايش فائده ليدر .

آریلرک بالی ینیر . بال مومی ایله شمعە . موم
یاپیلیر . قووانلرە چوق یناشمیك .
زیرا آریلرک ایگنهلری واردر .
انسانه صوقارلر .

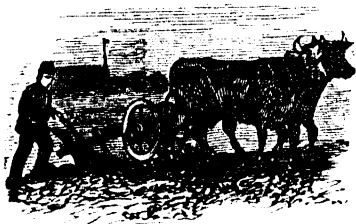
شکل ۱۸ — قووان

شکل ۱۹ — آری

— اوکوز —

اوکوزلر پک قو تولیدر . بویونلرینه بویوندروق
طاقیلی اولدیغی حالده تار-
لالرده صبان چکدیکلرینی
گوردیکزمی ؟ اوکوزک
اتی ینیر .

شکل ۲۰ — اوکوز صبان چکیور

او كوزك طانه نك دريسى آياق قابى ياپلىمق ايجون
اعلا كاساله اولور .

او كوزك ايج ياغى ايله گيجه لرى ياقيلان موم ياپىلير .

— اينك —

اينك قايماقلى سود ويرر سود دوگوله رك

تره ياغى چيقاريلير .

سوددن يوغورت پينير

ياپىلير .

تكل ۲۱ اينك چفتى مەندن - برد ساغيبور

وظيفه — ۱۹

آرى — آريلر ك اوينه نه دينير؟ كتابده كى رسمه
باقك. كورينن قووان دكيدر — آريلر نره دن گيرر — قووانك
آلتسه كوردىگگنز كوچك دليگدن گيرر . قووانلر صماندن
ياپىلير . ايجندن بال آلتق ايجون ايكى قولندن قووانك اوست
طرفى قالديريلير — آريلر چيچكلر ك بالليرنى نه ايله امرلر؟
آغزلرنده كى خورطوم ايله — بوندن ماعدا چيچكلر ك

-- علوم --

چایر -- قوری اوت

شکل ۲۲ - اورانجی چایر اوراقلیدر

چایرلر ده بولنان اوتلر
بیونجه اوراچی . آنلری
اوراقله بیجر .
بیچیلن اوتلری قورو -

ایچنده بولنان صاری توزلری ده آلرلر . کتابده کی رسمه باقک
او آریدر . پنجهلرینه باقک . اوزرلری اینجه قیلرله قاپلی .
بو قیلر، چیچکلرک توزلرینی آلمغه یازار؟ بوندن ماعدا آریلرک
پنجهلرنده جیبلر واردر، بوجیبلر ایچنده قووانه کتوره جکلری
ذخیره بولنور؟

اوکوز - تارلارده اولکلری یایان هانکی حیواندر؟
صبانی چکن هانکی حیواندر؟ - تارلارده چالیشان ادملره
نه دینیر؟ قوندیره یایانلره نه دینیر؟ میشین کاوساله نهدر؟ حیوانلرک
دریلرینی کاوساله یایانلر هانکی اصنافدندر؟ انلره دباغ دینیر .
موم نهدن یاپیلیر؟

اینک - صباحلین ایچدیگکز سودی هانکی حیوان
ویریور؟ تره یاغی نهدن یاپیلور؟ پتیر نهدن چیقاریلیر؟

شکل ۲۳ - بشاقچیلر اوت قوروتیور

تورلر. آکا قورو اوت دینیر
قوری اوتلری دمتلرله انبارلره
طولدیر لرلر ایشته بو قوری
اوت آتلره. او کوزلره اینکلره
یدیر یلیر .

وظیفه — ۲۰

چایر نه در؟ — چایر لوده بیتن اوتلری نه یاپارلر؟ برنجی
شکلّه باقک . او آدمه نه دینیر؟ اورا حقی نه یاپیور؟ النده کی
آلتک اسمی نه در؟ ایکنجی رسمده کی آدملر نه یاپیورلر انلر
اوتلری قورو تمق ایچون چویریورلر — اوت قورو بنجه
نه یاپارلر؟ اتلر، او کوزلر نه ایله بسیلنور؟ اوت نباتیدر حیوانمیدر؟
نبات نه یه دینیر؟ نبات دیه حرکت ایتمدکلری حالده یشایان آتاج
واوتلره دینیر. حیوانات هانکیلریدر؟ آت کویک کدی، انسان
کبی حرکت ایدن جانلی شیلردر . طاش طوپراق دمیر طوز .
کوکرت کبی جانسز اولان شیلرله حیوانات و نباتات، دنیانک
اوج بیوک «زمره» سنی تشکیل ایدرلر که انلره «زمره حیوانات،
«زمره نباتات» و «زمره جمادات» دینیر .

— نزاکت ، کرم ، مرحمت —

بر ساعتده اوچ اییلک

— ۱ —

احمد کویلی بر چوجق ایدی . بر گون بر ایش
ایچون یقینده کی دگرمنه گیدیوردی . یولده قارنی
آج ، سقط بر اختیاره راست گلدی .

احمد . اختیارک سفالت حالی نه ایله تسلیه
ایده جگنی دوشونیوردی . کندی کندینه :

— آنامک ویردیگی اتمگی بیتیردیگمه نه قدر

جانم صیقیلیور دیدی .

او ائناده اختیارک اوگندن کمال حرمتله گچدی .

سقط اختیار ایسه :

— چوجغم سن بر اختیاره حرمت ایتدیگک

ایچون اللهده سنی عزیز ایتسون دیدی .

احمد نزاكتنك اختیاری سویندیردیگنه
سوینه رك یولنه دوام ایتدی .

- ۲ -

احمد دگرمنه یاقلاشنجه چالیغك آره سندن بر
طاووق چیقدیغنی گوردی .

چالی یه گیره رك یاپراقلا آره سنده سکز دانه
ایری یومورطه نك صاقلی اولدیغنی گوردی .

درحال دگرمنه گیردی . دگرمنجی یه سلام
ویردی . سویلیه جگی سوزی سویلیدی . او آراق :

- دگرمنجی بابا، شوراده . شو چالیلق آره سنده
طاووقلا گزدن برینك یومورطلامش اولدیغنی سکز
یومورطه یی گوردم . دیدی . دگرمنجی یی برابر
آلوب چالیغه گوتوردی .

دگرمنجی ، احتمال که غائب اوله جق اولان اوسکز
یومورطه یی بولنجه ممنون اولدی . احمده فرونده
تازه پیشمش برصومون ویردی وچوجفه :

— ایشته اوغلم سنك كرمكه قارشى بنده سگا
بونی ویریورم دیدی .

— ۳ —

دگرمنجینك ویردیگی صومون او قدر گوزل
قو قیوردیکه احمدك بیه جگی گلدی .
لکن بردنبره یولده کی اختیار خاطرینه گلدی .
کندی کندینه :

— او دها يمك يمه مشدر . بوصومونده آنك
قارنتی طویوره بیلیر . دیدی .
بونك اوزرینه اختیاره یتیشمك ایچون آلابیلد .
یگنه قوشمغه باشلادی .
آره سی چوق کچه دن آکا یتیشدی . صومونی
النه ویردی .

اختیار . چوجفك بوا ییلکندن او قدر متأثر اولدیکه
هم تشکر ایتدی همده گوزلرندن یاش آقتیدی .

ایشته احمد بو وجهله . بر ساعت ایچنده هم نزاکت
هم کرم . همده مرحمت گوستردی .

— علوم —

اون — اتمک

تارلارده کی بغدادیلری گونشک صیجاقلنی صا-
رار تدینی و اولدینی زمان آنلری بچرلر . دانه لرینی
چیقارمق ایچون باشاقلرینی خرمن ایدرلر .

وظیفه — ۲۱

انسان بر ساعت ایچنده بر چوق ایلیک یا بهیلیرمی؟ سقط
کیمدر . بیلیرمیدگن؟ احمد . اتمکنی بتیردیگنه نیچون تأسف
ایدیوردی آکلادیگنمی چوجقلر راست کلدکلی اختیار-
لره فصل حرمت ایدرلر؟ انسان غائب اولمش بر شی بولسه
نه یا بیلیدر؟ بویله بر شیئی مکافات اوممقسزین خبر ویرمک
وظیفه دکلیدر؟ احمد نه صورتله مرحمت گوستردی؟ مرحمت
فضیلت میدر؟ فضیلت نه در؟ ایلیکلرک اڭ بیوکلرینه فضیلت
دینیر .

صوگره چيقان دانهلرى دگرمنه گتوررلر . دگر-
منك دونن بيوك طاشلرى او بغدايلرى ازر .
اوگوتور . اون ياپار .

اون وصو ايله خمير ياپيلير خمير فرونده پيشير يله رك
اتمك چيقاريلير .

اتمك انسانلر ك ا ك برنجى ييه جگيدر . براتمك
پارچه سنى غائب ايتميگز . زيرا سزك ياشكزده اويله

شکل ۲۴ — بغداي دوکيورلر

آدملر اويله چوجقلر واردرکه
ييه جك اتمكلى يوقدر .
فقرايه ويريلن برديلم اتمك
ا ك بيوك ايلكلر دن صايلير .

وظیفه — ۲۲

بوغدايك باشاغنى كوردیگزمى ؟ كتابده كى رسمه باقك --
بوغداي نرده بولنور ؟ باشاغك كوچك دانهلرى ايجنده
بولنور ؟ باشاغك دانهلرینك چيقارلدينى محله نه دینیر ؟

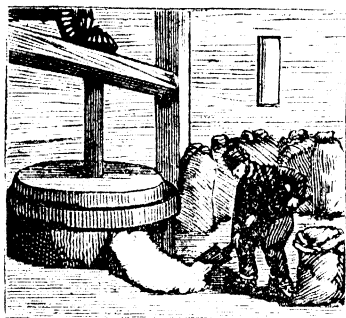
— علوم —

بوز — قطبلر — نقاط اصلیه — قیزاقلر —

رنلر — لاپونلر

۱ — قطب بوزلری . نقاط اصلیه .

هوا پك زياده صوغوق اولديغى . قار ياغديغى

شکل ۲۶ — بردکرمك انجریسی

شکل ۲۷ — فرونجی اتمک پیشیریور

خرمن — بغدادی نه ایله دوگرلر؟ دکرمن گوردیکزمی
 بر دگرمنی قوللانان آده نه دینیر؟ صو دگرمنی گوردیکزمی؟
 یل دگرمنی گوردیکزمی؟ اتمک نه ایله یاپیلور؟ اتمک یاپان
 اصنافه نه دینیر؟ بوغاجه کبی شیلری یاپانلره نه دینیر؟ اتمک
 زرده پیشیریایر؟ شکلده کوستریلن فرونجی نه ایله اوغراشیور؟
 الندهکی بیوک کورک ایله اتمگی فرونه یرلشدیریور . بر دیلم
 اتمکی نه ایچون غائب ایتیمه جکسکیز؟

زمان صولر ك كوللر ك، چايرلر ك طوكديغنى بيلير سگنر

قطب شمالي

حتى اولر ك طاملر نندن

سيورى سيورى بوزلر

آشاغى يه طوغرى صارقار

ارضك ايكي نهايتنه قطب

دينير اوراده بولنان دگزلر

كاملأ بوز طوتمشدر .

شكل -- ۴۸ ارضك قطبلرى و قاط اصليه
قطب جنوبي

اورالرى زياده سييله صوغوق اولديغندن او بوزلر

اصلا اريمز. او طوگمش دگزلر ك نرهده اولديغنى

بيلمك ايسترميسگنر ؟

كتابدهكى خريطه يه باقك. خريطه نك يوقاريسنده

« قطب شمالي » آشاغيسنده « قطب جنوبي » يازيليدر .

ايشته اورالردهكى دگزلر طوگمشدر . صاغ طرفه

شرق دينيركه گونش صباحلين اورادن طوغار .

صول طرفه غرب دينيركه گونش آقشام اوستى

او طرفدہ باتار . ایشته شمال ، جنوب ، شرق ،
غرب . بونلرہ « نقاط اصلیه » دینیر .

۲ — بوز قیزاقلری ، رنلر .

لاپونیاگی قطبہ یقین اولان شمال مملکتلرندہ
بوز چوقدر . اورادہ کی انسانلر بوزلر اوزرندہ
یورومک ایچون قیزاق دینلن عربلر یامیشلردر .
آت ، بویله صوغوق مملکتلردہ یشایہ مار . آنک

شکل ۲۸ قیزاق

یرینہ اورالردہ یشایان
وآدینہ رن دینلن گیگلر
قوللانیلور .

رن ، پک فاندہ لی بر

حیواندر . آتدن زیادہ قوشار برکونده اوتوز میل
آلیر ، اتی ینیر . دیشیسنک سودی واردر . لاپونیا
اهالیسی آندن پنینر یاپارلر .

— علوم —

بیوک قرداشک درسلی

ایلك بهار — موسم

قرداشلر . بیلدکلر گزی بر بر یگزه او گره تک ؛ بیوکلر

وظیفه — ۲۳

یومورطه نك باشی وقیچی گبی اولان ارضك ایکی نه ایتنه نه آد ویرمشلردر ؟ ایکی قطبك ده اسملرینی سویلیك . نقاط اصلیه قاچ دانهدر ؟ بر صباح قیرده بولنسه گنز نقاط اصلیه دن هر بری بولمق ایچون نه پیارسکنز ؛ اولا صاعگیزی کونشك طوغدینی طرفه چویررسکنز . بو نقطه نك اسمی نهدر ؟ — بو حالده صاعگیزه گن طرف شرق ، صولگیزه گن طرف غربدر . اوڭ طرف گنز گن طرفك اسمی نهدر ؟ آرقه طرف گنز گن طرفك اسمی نهدر ؟ دنیانك ایکی اوجنده بولنان دگن فصلدر ؟

۲ — قطبه یقین ممالکتلرده بوز اوزرنده فصل یورییورلر ؟ قیزاق نهدر ؟ شکه باقك . قیزاغی چکن حیوانك آدی نهدر ؟ رنك باشنده کی شیلر نهدر ؟ گیگك باشنده کی بوینوزلر گبی بوینوز . لاپونیا نه طرفدهدر ؟ بیلیر میسکنز ؟ لاپونیا لیلر اوزون بویلمیدر ؟ خیر قیصه بویلیدر . ممکتلری صوغوق اولدیغندن حیوان دریسی گینیرلر .

زیاده بیله جگنندن کو چکارده بوسایه ده بیلمدکارینی
اوگره نورلر .

برگون علی کوچک قرداشیله برابر برکویه
کیدییوردی علینک کوچک قرداشی محمد دیدیکه:
آه! قرداشم اوتلراچنده بیتن شو کوزل چیچکاره
باق هگبه گئی براق ده آنلری طوپلایه لم . ایکسییده
طوردی محمد چیچکاردن بر دمت یاپدی .
علی بونک اوزرینه دیدیکه :

— محمد قرداشم گچنلرده چقدیغمزده بورالرده
هیچ چیچت یوق ایدی . نه دن ؟ بیلیرمیسک ؟
خیر .

... زیرا او وقت قیش ایدی . خاطر یکه گلیورمی ؟
هواده پک صغرق ایدی . شمدی ایسه ایلک بهار گلدی .
علی سنه ناک درت موسمنی اوراده محمد آ کلاتدی
محمدده بیلمدیکی شیلری اوگر ندیگی ایچون سوینیور

ایدی حتی یولده صیچرایه رق : سنه ده درت موسم
وار ایمش برنجی موسم ایلك بهار ایمش . اوزمان
چیچکلر آچیلیر مش . ایکنجی موسم یازایمش او وقت
ا کینلر اولور مش . بچلیر مش .

اوچنجی موسم صوڭ بهار ایمش صوڭ بهارده
باغلر بوزولور مش .

صگره قیش گلیر مش . قار یاغار مش سنه ده تمام
اولور مش . شمدی او بر ایلك بهار کلیرسه بر یاشنه
دها گیره جگم . دیمک که آلتی یاشنده اوله جغم
او وقتله قدرده دها عقللی اولورم . او قویوب یازمق
او گره نیرم دیه سوینیوردی .

وظیفه — ۲۴

بیلمدیگنلر شیلری او گره نیرسه گز ممنون اولور . یسگنر ؟
او گرنمگه هوسگنر وارمی ؟ بونک ایچون نه یاملی ؟ سزه
ویربلن درسلری دقنله دیکله ملی . سنه ده قاچ موسم واردر ؟

— علوم —

— گوندز — گيجه —

— ۱ —

ارض، بزه طور پيورگي گورينيور. لکن هيچ

نڪل ۲۹ - کره ارض ايله کونش

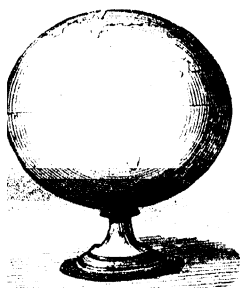
طور ميه رق دائما ڪندي
اوزرنده دوزر . او دوزر
بزده . تار لالرمزده اولر .
مزده ، آنڪله برابر دوزرز .

رسمده کي شو ايري گولله يه باقڻ . او اوزرنده
بولندي غمز ارضي تصوير ايدر . بو حالده ارضي
ياريسي کونش آيدين لاتمش اولدي غني قبول ايدڪ . ايشته

سويليڪ شمدي هانگي موسمده يز ؟ بوندن سوگره هانگي
موسم واردر ؟ هر موسم نه قدر سورر ؟ اوچ آي . سنهده
قاج آي واردر ؟ سنهده اون ايڪي آي واردر . اسملرني
صايڪ : مارت ، نيسان ، مائيس ، حزيران ، تموز ، آغستوس ،
ايول ، تشرين اول ، تشرين ثاني ، كانون اول ، كانون ثاني ، شباط .

ارضانك او پارلاق یری کوندوز اولمش دیمکدر .
 فقط دیگر یاریسی قراگلق . اوراسیده گیجه .

ارض کندی اوزرنده دونرکن اوطوردیغمز
 مملکت گونشه قارشى کلیرسه بزم ایچون کوندوز
 اولوردنیانك او بریاریسنده بولنانلر گیجه ایچنده بولنور

شکل ۲۰ اره مصفاة

لکن دنیا ویره دونر . یواش
 یواش گوندوزمن گیجه اولور .
 دیگر انسانلرک بولندقلری محلهده
 گوندوز اولور .

گیجه گوندوز یگرمی درت ساعتدر . ایشته
 دنیاانك کندى اوزرنده بر کره دونمسی ایچون
 صرف ایتدیکی زمان بو یگرمی درت ساعتدر .

— ۲ —

سنه

ارض کندى اوزرنده دوندیکی حالدده برده .

کونشک اطرافندہ دوزر . فقط کونشک اطرافنی
تام برسندہ دوزر .

برسنہ اوچیوز آلتش بش کوندر .

اگر شمدی آلتی یاشندہ ایسہ کزیدی یاشنہ کیر .

مہ کز ایچون ارضک بردفعہ کونش اطرافندہ یعنی اوچ

یوز آلتش بش کرہ کندی اوزرندہ دوزر نسی اقتضایدر .

وظیفہ — ۲۵

گوندوز — کیجہ — ارضک بیچی نصادر؟ کرہ ارضی
کوستر بر شکل وارمیدر؟ کتابدہ کی ایکنجی شکلہ باقک .

صنعدہ بر کرہ مصنعه وارمیدر؟ ارض دوزر می ، طوررمی؟

طوپاج چویردیگگز وقت طوپاجک کندی اوزرندہ چابوق

چابوق دوندیگنی کوررسکگز . ارضدہ گوکدہ بویلہ دوزر

فقط طوپاج کندی اوزرندہ بر تاییدہ دوزر . عجیا ارض قاج

ساعتدہ دوزر؟ گوندوز نهدن اولور؟ کیجہ نهدن اولور؟ اورویادہ

گوندوز اولدینی وقت آمریقاده و آوسترالیادہ کوندوز اولورمی؟

سنہ — سنہ نهدر؟ ارضک کونش اطرافندہ بر دفعہ

دوئسی ایچون صرف ابتدگی زماندر . برسندہ قاج کون

واردر؟ برسندہ قاج ہفتہ واردر؟ بر ہفتہ قاج کوندر؟

بر آی قاج کوندر؟

— اخلاق —

مسرور اولمە نك چاره سی

بر زمان بر چو جق وار ایدی که مسرور گورینور .
اصلا آغلامازدی ،

آنی هر کس سور ایدی آنی هر کس قوجا قلا .
مسنی ایستردی .

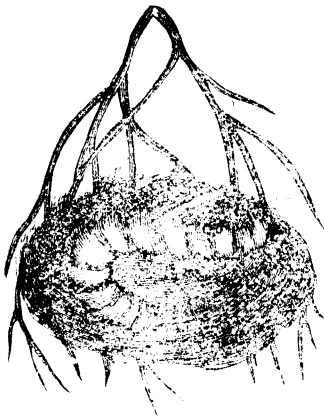
بو قدر مسعود اولان چوجغاك اسمنی اوگر نك
ایسترمیسگن .

شمدی اسمنی سزه سویلرم . . . ایسترسه گز
بو چو جق سز اوله بیلیرسگن . بونگی چون یایدیغگن
شیلره غایت دقت ایدك . بو حالده چالشمق سزه
کوج گلمز سزده بتون کون مسرور اولورسگن .
هر کس حقننده یواش طاورانك لطف ایدك .
هر کسده سزی سور .

— علوم —

کلبک . ایپک بوجگی

یازین اوتە دە برودە اوچوشان کلبکەر یومور -
طلارلر . آنلرک یمورطه لرنندن قوردلر طرطیللر
چیقار . لیکن بونلرک جمله سی مضر تلیدر . ایچلر نندن

شکل ۲۱ - ایپک بوجگی

یا لکڑ برینکگی فائده لیدر
او بوجگه « ایپک بوجگی »
دینیر .

بو کوچک قورد ،
اورو مجک آغنی اوردیگی
گبی اوده کنندینه مخصوص
آغ اورر . بو آغک تللری ایپکدر .

وظیفه - ۲۶

انسان مسرور اولمق ایچون نه یاملی ؟ انسان کنندینی نصل
سودیریر ؟ لطف نهدر ؟ مسعود نه دیمکدر ؟ آنا بابا کیمدر ؟

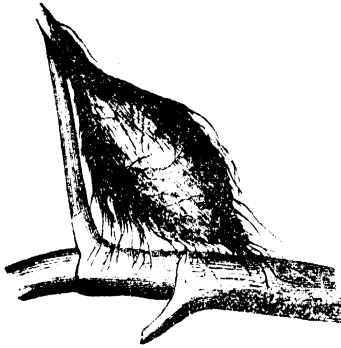
صوگره بو ایپکدن اوربالر . شریدلر . بویون

باغلی قماشلر یاپیلور .

بوکوچک بو جکک نصل

ایپک اوردیگنی بیلیر -

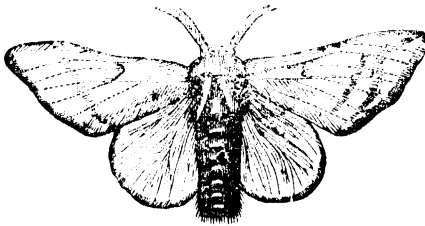
میدسکز ؟

شکل ۲۲ - صوگره

کندیسنه یوشاق بر

یوویایمق ایچون او یووی کندی اوزرینه اورر .

شکل ۲۳ - یووی

ایچنده کیزلنیر . او یور

آنک یوواسنک اسمنه

قوزه دینیر . ایچنده

تام یگر می گون یاتار

یگر می گون صوگره کلبک اولدیغی حالده چیقار .

وظیفه — ۲۷

کابکارک یومورطه لرندن نه چیقار؟ انسانلر ایچون فائده لی
 بر بوجک سویلیک. ایپکدن نه لر یاپیلور؟ — او کوچک
 بوجک یوواسنی نه ایله اورر؟ دیکلیک. آنک آلت دوداغندن
 قویو بر سو چیقار. بو عادتا سالیبا کییدر. لکن بوجک آنی
 ایجه ایپک کی چیقارر. هوایه چیقنجه اول ساعت قورور
 ایسته بو ایپکدر. ایپک بوجکی نه قدر یرسه او قدر زیاده سالیبا
 چقارر. او قدرده ایپک یاپار. اوردیگی وقتدهده چوق یر.
 ییدیگی شی نه در بیلیر میسکیز؟ طوت یاپراغی. ایپک بوجکی
 نه ایله اورتونور؟ قوزه ایله. رسمه باقک. بوهر طرفی
 قپالی بر ایپک یوماغیدر. ایپک بوجکی یکریمی کون ائناسنده
 بو یوماغک اورته سنده نه یاپار؟ قوزه نک ایچنده نه وقت بر
 دلیک دلر واورادن چیقار؟ بو بوجک او وقت نه اولور؟
 ایچنده صاقلی اولدینی قوزه یی دیشی، پنجه یی اولیان بر بوجک
 فصل دلر بیلیر میسکیز؟ بیلیمورسه گز سویلیهیم: کوزیله دلر.
 کلبگک کوزنده سیوری وایجه بر بوینوز واردر. آنی دستره
 کی قوزه نک اوزرینه سورر. دلنجه یه قدر اوغرا شیر. او وقت
 دلیگی بو یولتیر. باشنی چیقارر. سوگره وجودینی صیغدی رر.
 ایسته بوندن سوگره قوزه سندن چیقار. قنادلرینی آچار.
 باقک دنیا ده نه تحف شیلر واردر! جناب حقک شاشیله جق
 نه قدر اثری واردر!

— اخلاق —

مکتب

مکتبه کیتمسنی پک سورم . بن دها کوچگم
 لکن خواجهم بگا بیلمدکرمی اوگره تیر . گچن
 زماندن استفاده ایدرم . بیوک آدم اولشم کبی چالیشیرم .
 بن دها برشی بیلمیورم . اوگر نمک ، ای اولمق ،
 اللهی سومک ایسترم . چالیشیرسه م چابوق او قورم .
 اللهه قوللق ایدرک ای قلبلی بر آدم اولورم .
 بن مکتبی سورم . زیرا اوراده چوق شی
 اوگره نیلیر ، خواجه می ده سورم . چونکه او بگا
 چوق شی اوگره تیور .

— ❦ —

وظیفه — ۲۸

مکتبه کیتمسنی نه ایچون سویورسگنز ؟ سزه برشی
 اوگره تنلری سورمیسگنز ؟ چوجقلری بیوک آدم لره بکزه تن
 ندر ؟ — آرزو ایله چالشمقدر . انسان مکتبه ای می اولور ؟

— وطن — عثمانلی دولتی —

بزم دولتمزك آدینه « عثمانلی » دینیر. بواسم بزه
 سلطان عثماندن یادگاردر. سلطان عثمان ، برنجی
 پادشاهمزدرد. بزه ده عثمانلی دینیر. عثمانلی مملکتلری
 بزم وطنمزدرد. یگر می سکز ملیون عثمانلی واردرد.
 عثمانلی دولتتک پای تختی استانبولدر. مشهور شهرلری
 روم ایلیده ادرنه ، سلانیک آناتولیده از میر . شام
 ارض روم بغداددر . عربستانده ایکی مبارک شهر
 دها واردرد . آنلرده مکه ایله مدینه در .

آناتولی روم ایلیده بغدادی چیقارکه آندن اتمک
 یاپیلور . زیتون چیقار آندن زیتون یاغی یاپیلور .
 عثمانلیلر پک بیوک بر ملتدر . آنلرک اڭ بیوگنه

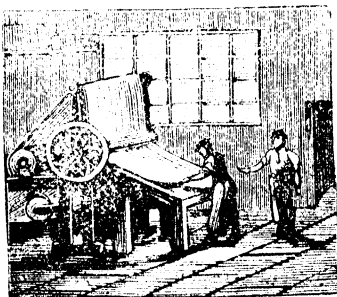
اوت اءراده انسان علم اوگره نور ، علمده انسانی ابی ایدر .
 خواجه گزی نه اچون سویورسکیز ؟ زیرا او سنزه تربیه ، علم
 دینلن شیلری اوگره تیور .

پادشاه دینیر. چو جو قتل! بر انسان پادشاهی وطنی
سوملی. سومین نانکوردرد.

— علوم —

کاغذ

کتابگز، مجموعه گز، بیاض یا پراقری نه ایله

شکل ۳۵ -- کاغذ ماشین

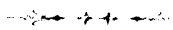
یاپیلیر بیلیر میسگن؟ اسکی
پاچاورالردن . صماندن ،
ویا خود درلو قوری
نساتادن یاپیلیر . بونلرک

جمله سنی خیر ایدیورلر . بو خیری بیاضلاتیورلر .

وظیفه — ۲۹

بزم دولتمزک آدی ندر؟ — سلطان عثمان کیمدر؟ —
بزم وطنمز نره لیدر؟ قاچ ملیون عثمانلی واردر؟ عثمانلی دولتک
پای تختی نره سیدر؟ مشهور شهرلری هانگیلیدر؟ آناطولیده
روم ایلیده نهر چیقار؟ عثمانلیلر نصل ملتدر؟ پادشاه کیمدر؟

بعده او قلاوه . گبی قالین مردانه لر له اینجه طبقه حالنه
گتیریورلر . او وقت قورسوز دیه براقیورلر . ایشته
بو کاغد اولیور . اوزرینه بیوک مطبعه ماکنه لر یله
جرف باصیلان او بیوک صحیفه لر ایشته بو کاغددر .

— اورمان — جنا — حقل اییلگی —

آنا — گل چوجغم ! سنگله شو یقین اورمانه
قدر کیده لم .

باق شو گوزل میشه لره . یپراقلری انسانه کیف
ویرن گولگه لی آغاچلره ! دالارنده نه قدر قوش وار !
هپسی شاقر شاقراوتیور ! یپراقلرینک اوزرنده نیجه
آلتون رنکلی سینکلا او چوشیور . آنلرک آیاقلری
پادشاهی ، وطنی سومین نصل آدمدر ؟ نانکورلر نصل آدمدر ؟
نانکورلر کندیلرینه ایدیلن اییلگی بیلمیوب آکا قارشی فنالق
ایدنلردر . بو طبیعتده اولان انسانلر آلچق آدملردر .

آلتندە دەها يىڭى آچىلە جق ياپراقچىقلار صولىيور .
ھايدى اورمانك ايچنە قدر كىدەلم . تا شورايە ،
تا اورمانك صىق محلنە باق ياپراقلك آره سىندە برشى
قىمىلدايور .

شكىل ۳۰ — اورمان

دېڭلە اوفاق بر گوردواتى
ايشتمىيور مىسك ؟

چو جق — اوت ، آنا جغم .

ايشىدىيورم ، گورىيورم ، باق

آنا جغم شو گوزل گوزلى گوزل حيوان نە در .

والدە — دىشى گىك . قورقاق گىك ايشتە باق

۳۰ — وظیفە

كاغد نە دن ياپىلير ؟ كاغد بايىلە جق اسكى باچا اورالرى ، صمانلىرى
قورومش نىبانانى نە ياپيورلر ؟ كاغد اولە جق خمىرى اينجە طبقە
ياپىق ايچون نىصل ياصىلاتيورلر ؟ نىككە باقك . ايكى مرزانه
آره سىندە عملە نك چكوب چىقاردىغى او بيوك كاغد نە در ؟
كىتابلر كىزك باصىلدىغى يره نە دىنير ؟ مطبەه .

اڭ اوفاق گورلتيدن صيچرايور. ياوري سي . اوراده
چاليلق ايچينده ياتيور .

چوجق — اوزم سوزلر مزي ايشيد ييور قورقيور .
آنا — اوت قورقيور ياوروسي ايچون قورقيور .
باق آني داللك اڭ صييق طرفنه صاقلايور آني مدافعه
ايتك ايچون هر درلو فدا كارلغى گوزه آلديره جق
آوجيلر آني صيقيشدير نجه گوپكاره باش طوتار .
ياره لننجه وجودندن قان آقوب ياوروسنى محافظه
ايدهميه جك حاله گلنجه چوكر ، او وقت ياسنندن
او گوزل بيوك گوزلر نندن ياش آقار .

او غلم حيوانك قلبنه بيله بومر حمتى بوشفتى ويرن
كيمدر ؟ بيلير ميدسك سنى سومك ايچون سكا آنا
بابا ويرن الله در . الله ايدر . آنگ ايلگى بيتمز .

وظيفه — ٣١

ميشه آغاجى كورد يگزمى ؟ بر آغاجك ويرديكى بمشك

— علوم —

— اورمانده بولنان تباتات وحيوانات —

١ — اورمانده بولنان نباتات —

انسانلر اورمانلرده بولنان صاغلام کوتوکلی
بيوك آغاجلردن پك چوق استفاده ايدرلر .

شکل ٢٦ - ميشه

ايشته اودونجی : بالطه سيله ايری
چاملردن اودون کسيور .

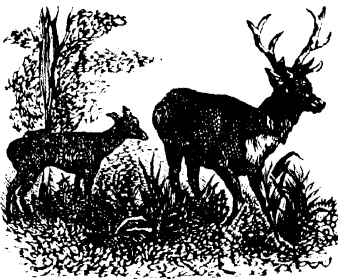
بو چاملرله ، دستره جي کراسته ،
کراسته لرله طوغرامه جي ماصه ، اولر

ايچون دولاب ، مکتب ايچون وحله وصره ياپار .

آدی ندر؟ شکه باقک — ميشه قابوغي نهيه يارار بيليرميسگنز؟
آنی ازولر . حيوان دريلرينی آنکله تربيه ايدوب ميشين
ياپارلر ! حيوانلرک آغلادقلرينی کوردیکزمی ؟ خير ، آغلامق
حيوانلرک عادتى دکلدر ، جيلان مستنادر ، اڭاينى ذات کيمدر
اللهی سورميسگنز ؟ آنک ویردیگی نعمتله شکر ایتمگی
دوشونورميسگنز ؟

۲ — اورمانده بولنان حیوانلر —

اورمانده درلو درلو حیوانلر بولنور. اڭچوق
بولنانی واڭ بیوک حیوانی گیک ایله دیشیدر .

شکل ۲۷ — گیک

جیلان قره جه گیکه
بگزر. فقط آنلر کوچکدر
بولر اوتلری . آغاچلرک
تازه بیتن دالرینی یر .

قورد ایله تلکی ات یر . بولر سوریلره ،

کومسده کی حیوانلره سالارلر .

شکل ۲۸ — تلکی

وظیفه — ۳۲

اودونجی ، کیمدر؟ آغاچلری

کسمک ایچون قوللانیدی

آلتک اسمی ندر؟ آغاچ کوتوکلرینی کراسته یایان کیمدر؟

— اخلاق —

— ابي خويلى اوله لم —

وقتيله برچوجق وار ايدى كه طييعتى غايت فنا
ايدى اوليه جق شيئه طاريليردى .

آرقداشلىرى آنكله قونوشماز اولديلر . گيم بيلير
نه قدر جاني صيقلدى .

برگون ، شو آشاغيده كى حكايه يي او قودى . گويا
آنكيچون يازلمش ايمش .

كراسته ايله پاپيلان شيلرك برقاچنى صايك ! اورمانك اك بيوك

شكل ۴۹ — قوزد

حيوانلىرى هانگيليريدر ؟ گيك
جیلان ، قرهجه نه ايله يشار ؟
سوريلره صالديران وحشى
حيوانلر هانگيليريدر ؟ طاوقلره
كومس حيوانلرينه صالديران
هانگيليريدر ؟

{ حکایه }

— کرپی —

گرپی اورمانده یالکز قالمش ایدی . دیکنلرینی
طوپ ایدوب بوزولمش . یالکز لغنه جانی صیقلمش
ایدی .

برگون اوکنندن گچن اورمان حیوانلرینه دیدیکه :

— دوستلرم ! بنمله نه ایچون اوینامیورسگز ؟

طاوشانلر آکاشو جوابی ویردیلر :

— سن پک فنا ارقداشسک . بور نمزی برآز سگا

طوغری اوزاتسه ق دیکنک باتار . بریسی سگا

نیچه سیله طوقونسه اورایی ده دیکنک صوقار . بو حالد

سن دیکنکله قال . بونک گبی انسانلرکده گرپی کبی

دیگنلی طبیعتلری واردر : هرگس آنلردن قاچار .

بو حکایه بی او قویان چوجق کندیسنه بر حصه

چیقاردی ، کندی کندینه دیدیکه :

— کرپی دیکنلرینی چیقارہ ماز . فقط بن فنا
طبیعتی ترک ایدرم .

ایشته بو عقللی جه بردوشونمک ایدی ، چوجق
اخلاقی دگشدردی . ائی طبیعتلر قازاندی . بووجهله
هرکس کندیسيله ارقداش اولدی .

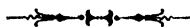
— علوم —

حیوانات — مابعد

کرپی ، اورمانلرده بولنور بر حیواندر . اوستی

وظیفه — ۳۳

فنا طبیعتلی آدم ، آرقداشلرینی خشنود ایدرمی ؟ کندیسیده
کندنن ممنون اولورمی ؟ فنا طبیعتلی آدملرله اوینانیلورمی ؟
حکایه دن مقصد نه ایدی خاطرلدیگزمی ؟ کرپی نه در ؟ بو حکایه ده
کرپینک باشنه نه کلش آگلاتک ؟ طاوشانلر نه ایچون آنکله
اوینامق ایستمیورلر ؟ کرپی دیکنلرینی آتہ بیلیرمی ؟ فنا طبیعتلی
چوجقلرده او طبیعتلرندن واز کچه بیلیرمی ؟

دیکنرله قاپلیدر. کندینی مدافعه ایتمک ایچون گولله

شکل ۴۰ — کری

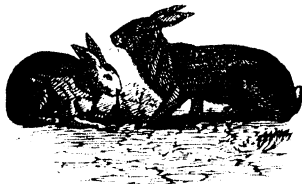
گبی یووارلاق اولور. تکمیل

دیکنلرینی دیکر .

کری پیک فائده لی حیواندر.

اورمانلرده بولنان زهرلی انگرک ییلانلرینی محوایدر.

طاوشان و آطه طاوشانی ده اورمانده یشارلر. آطه

شکل ۴۱ — طاوشان و آطه طاوشانی

طاوشانلری یرالتنی قازارلر

یووا یاپارلر. آطه طاوشاننک

تویندن کچه یاپیلیر .

وظیفه — ۳۴

کری گوردیگزمی ؟ کتابگذرده کی رسمه باقک . کری پینک

اوزرنده کی شیر نه در ؟ اوزرینه هجوم ایدلدیگی وقت کندینی

نصل مدافعه ایدر . کری نه یه فائده لی حیواندر ؟ انگرک نه در ؟

طاوشان ، آطه طاوشانی گوردیگزمی ؟ طاوشان قورقادر .

یبانی طوشان و آطه طوشانلری زرده یشارلر ؟ آطه طوشا-

نلری زرده یشارلر ؟ آطه طاوشاننک تویندن نه یاپیلور ؟

-- اخلاق --

-- نجیب ایله خسته والدهسی --

اقر بامزه ایده جگمز غیرت

اقر باسنه یاردم ، غیرت ایدن چوجق نه قدر
 بختیاردرد ! دها گنجسگنز . فقط اقر باگزه قارشو
 شکران نعمته بولمق ایچون دائماً فرصت بوله .
 بیلیرسگنز . یالگنز بولمدیغنی ایستمه گز کافیدر . دیکلیگنز .
 نجیبک والدهسی خسته ایدی . یتاقده یاتدیغنی
 حالده چالیشه مدیغندن طولای تأسف ایدیور .
 گیزی گیزی آغلا یوردی .

مکتب تعطیللری زمانی گلدی . نجیب سوقاقده
 اوینایه جغنه والدهسنه باقمه باشلادی .

آناسنک محتاج اولدیغنی شیرلی یتاغنه گتیرر .
 آنکله برابر اوطورر ، قونوشور ایدی .

والدهسنی پک کدرلی ، غملی گوردیگی گون کتابنی

آلیر حیزلی حیزلی اڭ گوزل یرلرینی اوقور. آناسیده
آنی دیکلییه رک غمنی ، کدرینی اونوتور ایدی .
آناسی چوق گچمدن اییلشدی . اوغلی نجیبه :
— اوغلم ! سننک غیرتک بنم ایی اولمامه یاردم
ایتدی دیدی .

چوجغندن اییلک گورمک قدر بروالده یه قیمتلی
برشی یوقدر . بنی قوجاقله سن او یون اوینامدک .
بکا باقدک . گل قوجاغمه یاوروم . سن اڭ ایی بر
اولاد ایمشسک زیرا بونی غیرتکله گوستردک .

وظیفه — ۳۵

اقرباسنه غیرت ، دقت ایدن چوجق نه درجه بخنچار اولور؟
دنیا ده وظیفه یی ایفا ایتک قدر انسانه مسعودیت ویره جک
برشی وارمیدر؟ والده سی خسته اولان بر چوجق نه یابابیلیر؟
نه درلو دقت ، غیرت ایدر؟ ایستدیگنی کوتورمگه آنکله برابر
اوطورمغه ، ایستدیکی وقت کتاب اوقومغه مجبور دکلیدر؟
بروالده ایچون اڭ قیمتلی شی ندر؟ اوغلنک محبتی ، غیرتی .

— علوم —

— چارشبلر ، کتن ، بز —

یتاقلر مزك آیری آیری چارشبلری عادی بزدن
یاپیلور . بزى اپلك ایله اوررلر .

اپلگی نصل یاپارلر بیلیرمیسگنر؟ آنی کنویر
دینلن بر نباتك دالندن چیقاریرلر .

کتندن ده اپلك یاپیلور . کتن ماوی چیچکلی
گوزل بر نباتدر .

باقك بونلردن نصل اپلك یاپیلور؛ سزه آكلاته یم .
کنویر ویا کتن اییدن اپی یه اولنجه آنی قوپاریرلر .
دالترینی ، صوده یومشانورلر . صوگره قوروتتمق
وارمك ایچون صودن چیقاریرلر ، ازیلدکن صوگره
آنی بوکیجیلر آلیر . اوزون چوبلرله قوی ، گوزل
اپلك یاپارلر .

بریتاق چارشبی ایچون بو قدر زحمت چکیلدیگنه
شاشیور میسگنز؟

اخلاق

— حیوانلره فنا معامله ایتمک —

برچفتلکده غایت یاراماز برچوجق وارایدی.
بتور کوندوز قازلری قووالامقله. آنلری دوگمکله
وقت گچیر بردی. بونلری نیچون دوگدیکنی صور دیلر.

وظیفه — ۳۶

یت-اقلرمزه سردیگمز چارش-بلر نهدن یاییلور؟ بز نهدن
یاییلور؟ کنویر کوردیگزمی؟ کتن کوردیگزمی؟ کنویر،
کتن قوپاریلنجه نه یاییلور؟ آنلرک دالترینی نه ایچون صویه
قویویورلر؟ نیه ازییورلر؟ بوکیچی کوردیگزمی؟ آنلرک
بوکدکلری آلتک اسمی نهدر؟ ایک. بوندن ماعدا سزه بر
شی دها سویلیه جگم اوده پک فائده لیدر: کنویر وکتک
دانهلری واردر. بودانهلردن نه یاییلیر بیلیر میسگنز؟ یاغ یاییلور.
زیرا بوقیمتلی نباتانک هیچ بر شیئی غائب ایدلر. کتن یاغی
رساملره یارار.

اودہ : — بونلر احمق حیوان . براز گورولتی اولنجه باغیر لر دیدی .

برآز زمان صوگره گیجه اثناسنده چفتلکه خرسز لر گیردی . آنلر اورالرده گزن بکچی کوپکی اولدر . مشلردی همان گلیدلری زور لایورلردی هر کس هیچ برشیدن شبه لندیگی حالدہ او یویوردی .

فقط قولاقلری زیادہ سیلہ ایشیدن قازلر خر - سزلرک پاتردیلرینی ایشتدیلر .

قورقدقلرندن قنادلریلہ چیرپینه رق باغیرمغه باشلادیلر . او قدر گورولتی ایتدیلر که چفتلکده طویمدق کیمسه قالمادی .

خرسز لر بو حالدن شاشیره رق برشی آلمادقلری حالدہ قاجدیلر .

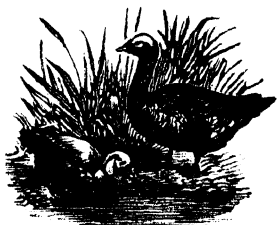
ایرتسی گون چوجغه : سن دییوردک که قارلر اوفاجق گورولتیدن طولایی باغیروب چاغیریورلر

یابو آقشام آنلر باغیرمیه ایدی حالمز نه اوله جقدی؟
چوجق زیاده سیله اوتانندی . بردها بو حالده
بولنمیه جفنه و حیوانلره اذیت اتمیه جگنه دائر
توبه لر ایتدی .

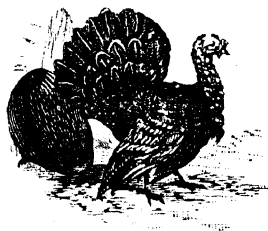
— علوم —

— کومس حیوانلری —

یوز یا صدق لر کزک نه دن یا پیلدیغنی سزه سویلیه میم .

شکل ۲۲ — طاووق

شکل ۲۳ — هنری

وظیفه — ۳۷

حیوانلره زحمت ، اذیت اتمک یارامازلق دکلیدر ؟ بزه
فائده لری طوقنان کومس حیوانلرینه ده اذیت اتمک یارامازلق
دکلیدر ؟ قبونک سورگیلرینی کیم رورلار ؟

بونلر قازلرک؛ اوردکلرک تویندن یاپیلور. قازک ایری
تویلری قلم دیه ده قوللانیلور. قازک اوردگک اتی یینیر.
یومورطه لری یینیر باقک کومس حیوانلرینک نه قدر
فائده سی وار. کومس حیوانلری آره سنده طاووق،
هندی ده واردر. آنلرک ده اتی یینیر.

— کوپک —

کوپک هر حیواندن زیاده افندیسنی سور. اولنجه یه

شکل ۴۴ — کوپک

قدر مدافعه ده بولنور.

چوبان کوپگی . سوری یی

بکلر . بو کوپکلر جسارتلیدر .

قورد سوری یه هجوم ایدرسه

آنکله پنجه لشیر .

وظیفه — ۳۸

یوزیا صدقلری نهدن یاپیلور؟ قازک، ایری تویلری نه ایچون

قوللانیلور؟ کومس ده نهدرلو حیوانلر واردر؟ هندی

نه یه یارار؟

شکل ۲۵ - کوپک بوزیور

کوپک یوزر . کوپکلرک
انواعی چوقدر . تازی صا.
مسون . چوبان کوپکی ، فینو
دوق بونلر مشهوردر .

— اخلاق —

— بر چوجفک دعاسی —

بر جمعه گونی اوکله اذانی او قونیوردی .
عادل نامنده گنج بر چوجق گوزل گوزل گینمش

شکل ۴۷ - کوپک

وظیفه — ۳۹

افندیسی اڭ زیاده سون
حیوان هانگی حیواندر ؟ کوپک
صادقردیه نیچون سویلنیور ؟
زیرا افندیسی سور . هر یرده
آرقه سندن کیدر . افندیسی سنه .

لرجه گورمهده طانیر . چوبان کوپکی نهیه یارار ؟ سورینک
اطرافنده نصل بولنور ؟ کوپکلرک انواعی وارمیدر ؟

اولدینی حالده جامعه گیتدی . جمعه نمازینی قیلدی .
نمازدن سوگره دعا ایدیلیرکن یانی باشنده اختیار
برآدمک ده دعا ایتدیگنی گوردی .

بو آدم صاری بکنزلی مشقتدن یورولمش اولدینی
یوزندن بللی ایدی . دعا ایدرکن الی آیاغی تیتره یوردی .
عادل اختیارک بو حالنی گوردی . مرحمت ایتدی .

بو آدم فقیر ایدی . اوگون پدرندن آلمش اولدینی
گونده لکنی یواشجه جق جیبندن چیقاردی . دعا
بیتر بیتمز او زواللی آدمک انه صیقیشدیردی .

اختیار عادلہ تشکر ایدرک پاره پی آلدی . لکن
بونی کیمسه گورمدی .

عادل وظیفه سنی اجرا ایتدیگندن طولایی ممنون
ایدی . یورگنده بیوک برمسرت حس ایدیوردی .
اوراده جناب حقه سفیلر ایچون دعا ایتدی . بوندن
بویله فقرايه یاردم ایده جگنی وعد ایلدی .

— علوم —

مسجد . جامع .

مسجد ، جامعلك كو چكنه دينير . جامع بيوك
شهر لرده بولنور . جامعلك اكر ياك گوزل صورتده
ياپلمشدر . استانبولده سليمانيه جامعي ، آياصوفيه
جامعي ، يكي جامع ، سلطان احمد جامعي ، سلطان
محمد جامعي ، مشهوردر .

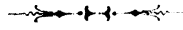
آياصوفيه جامعي ، عثمانليلك استانبولي آلدقلى
وقت گليسادن جامع ايدلمشدر .

سليمانيه جامعي ، صنعتلى ياپلمشدر . سلطان احمد
جامعلك آتى وسليمانيه نك درت منارهسى واردر .

وظيفه — ۴۰

اذان او قونوركن ايشتيكزى ؟ اذان نصل او قونور ؟
نرمده او قونور ؟ مناره لر نهن ياپلمشدر ؟ جمعه نمازى نصل
قيلنور ؟ فقرايه نصل ياردم ايتلى ؟ فقيرلره يارديم ايتك ايميدر ؟

جامعہ عبادت محلیدر۔ اورالردہ نماز قیلنیر، جناب
حقہ دعا ایدیلیر۔ اورادہ ای قلبی اولانرک دعالری
قبول اولنور۔ اوله ایسه بزده ای قلبی اولغه چالیشه لم۔

اللهک بیوکاگی

— دگز — فورطنه —

روز کار اولدیمی . دگز طالغه لانیر . روز کار
زیاده اولورسه طالغه بیور . گوک گورلمه سی گی
گورولتیلر ایشیدیلیر .

وظیفه — ۴۱

مسجد نهدر؟ — جامعہ زه لردہ بولنور؟ استانبولده کی
مشهور جامعہ لری صایک؟ آیاصوفیه نصل جامعہدر؟ سلیمانیه
نصل جامعہدر؟ سلطان احمدک قاچ منارده سی واردر؟ مناره
نصل شیدر؟ جامعہ ایچنده نهلر واردر؟ امام زهده نمازه
قیلیرر؟ زهده خطبه اوکور؟ جامعہدره نه یاپیلور؟ بش وقت
نماز هانگیلیردر؟

دگز كىنارنده بولنان بر مکتبک شاگردانى دگزک
 گورولتیسنى ، فورطنه نك شماته سنى ایشیدیرلر .
 درسخانه نك پنجره لرندن دگزک گپوکللى طالغه لرینی
 كىنارده كى قیالره شدتله چارپدیغنى گوررلردى .

شکل ۴۷ - دگز

چوجقلر بو حالدن
 قورقديلر .

او وقت مکتبک خوا-
 جه سى ، اوته طرفده

دوشونجه يه طالمش اولان ذكى بر چوجغه: — نورى!
 دگزه باقوبده نه دوشونيورسك؟ ديه صوردى .
 چوجق برمدت دها دوشوندىكدن صوكره .
 — اللهى دوشيونيورم ، دیدى .

نورى يوسوزى سويلدیكى وقت : چوجقلرک
 هپسى ده دىگليوردى .

بونك اوزرينه جمله سی :

حقیقت جناح حق نه قدر بیوک ! یاراتدینغی

شو دگزك دهشتی بزى بوراده ایکن قورقوتیور .

یابز نه قدر کوچکز . بز او قدر کوچکزکه بر طالغه

بزى او یونجاق گبی پارچه پارچه ایدر ، دیدیلر .

— — — — —

— علوم —

بورا ، واپور .

بورا چیققدیمی قیرده کی آغاجلری کوگنندن چیقارر

وظیفه — ۴۲

طالغه نهدر ؟ طالغه روزگار چارپمسیله صویک قباران

قسمیدر . برکاسه ایچنده بولنان صویک اوزرینی اوفله سه گز

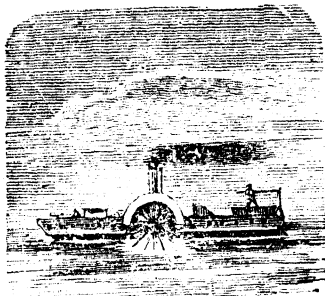
آنک اوزری چیزیک چیزیک اولور . ایشته سزه کوچک بر

طالغه . — دگز درینمیدر ؟ دگزك بعض محله لری پک دریندر

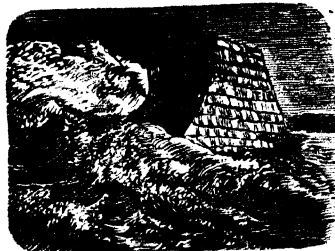
بو صویک آلتنده درلو درلو حیوانلر ، نباتلر واردر . انسان

دکزده فورطنه کورنجه اللهم بیوکلکنی نهدن آکلایور ؟

اولرک طاملرینی قوپارر. کره میدلرینی دوشورر. دگز

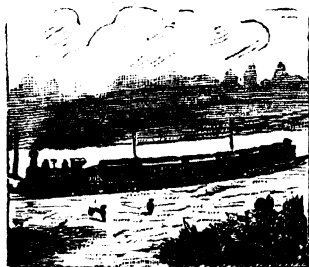
شکل ۲۹ - واپور

شکل ۲۸ - ورا

اوزرنده پک زیاده شدت گوسترر. فورطنه بی یاپان
بورادر. طاغله قدر طاغله لری یاپار.

یلکنلی گمیلرک دیرکلرینی. یلکنلرینی قیرار
دوشورر. فقط انسانلر بشقه درلو گمیلر ایجاد
ایتمشلر در. بو گمیلر دگزده یورومک ایچون دیرک

شکل ۳۰ - شمندوفر

ویلکنه محتاج دگلدر. همده

فورطنه یه زیاده سیله طیانور.

بونلرک اسمی واپوردر.

یعنی بوغوا یله یورین گمیلر در

شمندوفر لرده بوغوا یله یورر.

— اخلاق — ثروت ملل —

— گوملگك تاريخى —

باقك بزم اچون نه قدر كشى چاليشيور! چو جقلمر
خبرگز اولمدينى حالده سزك اچون نيجه آدملمر
چاليشمشر و حالا چاليشمقدمه درلمر .

وظیفه — ۲۳

بور، قيرلرده نه درلو ضررلر ياپار؟ — شهرلرده نه درلو
ضررلر ايدر؟ — دگژده كى شدتى نصلدر؟ فورطنه نه در؟ —
فورطنه زياده اولورسه طالعلمر نه ياپار؟ — رسمه باقك .
ديواره اوران طالعلمرك قيردقلمرى كوريميسگن؟ — دگژ
كنارنده يابيلان بويله ديوارلره ريختيم دينير . — فورطنه
زماننده يلكنلى گمىلك دىركلمرى ، يلكنلى نه اولور؟
يلكنسىز كىدن و فورطنه به زياده طايانان گمىلك اسمى نه در؟
واپور كوردىگىمى؟ — شكله باقك . اچندن دو مان چىقان
بورى نه در؟ واپورك بيوك چرخنه باقك . دكرمن چرخى گى
دگلمى؟ بوغو بوچرخى دوندرير . چرخده دونه دونه واپورى
يوريتور . واپورك اسمى چرخك اوزرنده يازيليدر . او قومق
بيلرسه گن او اسمى او قويه بيلرسگن .

زیرا هر کس بر برینه یاردم ایدر . بر برینه خدمت گورر . بو انسانیت اقتضاسندندر .

سزه بونی آکلاته جق بر حکایه سویلیه یم می ؟
ایشته اوزریگزیه گیدیکز گوملگک تاریخی
دیگلیگز . سزک گوملگکز پاموقدن یاپیلور .

پاموق ویرن او گوزل آغاج بزم مملکتهمزدن
آطنه ده وسائر صیجاق مملکتلرده بولنور . آطنه ده
بولنان آدملرده عثمانلیدر .

دیگر آدملرده اوراده چیقان پاموغی گمیلره
یوکتورلر . دهابشقه لری ده عربه لره . شمندوفرلره
قویارلر .

بو پاموق فابریقه یه گلیر ، اوراده ایشجیلر آنی
ایپلک یاپارلر . سز یاشده چوجقلر دائما قویان ایپلک لری
ماکنه لره ایلیدشدرلر . بعده بو ایپلک لردن بزیا پارلر
ترزی بو بزلی مقاصیله کسر ، ایکنه سیله دیگر . سزه

برگوملك ياپار. دها صوگره والده گز جيبنه اون بش
غروش قويار. او اون بش غروشى برگون چاليشه رق
پدر گز قزانير. ايسته بو اون بش غروشله دگزلردن
قره لردن گلن كوچك برگوملك آير.

باقك كوچك برگوملكى آلمق اچون نه قدر
زحمت. نه قدر اذيت چكيليور. آرتق اوزريگزه
گيديگكز اوربابي سزه گيدرمك اچون نه قدر
آدمك چاليشديغنى دوشونك! اويله ايسه اورباگزي
تميز طوتك. زيرا آنلر قيمتليدر. سزك اچون
چاليشان ديگر آدملى ده سوك. سزده بيوديگكز
وقت آنلردن گوردىگكز ايلگى. خدمتى آنلره
ايتمكه چاليشك. سزده ديگر آدملى يعنى قرداشلر گز
اچون چاليشه جقسكز.

وظيفه — ۴۴

اقربا گزدن ماعدا سزك اچون چاليشمش وحالا چاليشان

— علوم —

— پاموق آغاجى —

پاموق آغاجىنىڭ چىچكى باغچەلر مۇزدە بولغان لىلاق

شکل ۵۲ - پاموق دستخانىسى

شکل ۵۱ - پاموق

چىچكلرىنە بەگزر. تىخلىرى اينجە بر توى اچىندە در. تام

آدملر وارمىدر ؟ هر كس بر برينه خدمت گورمگه بور جليمىدر ؟
شمسيه گز نەدن ياپلمشدر ؟ -- پاموق آغاجى زەرلردە بولنور ؟
هانكى آدملر پاموق طوبلارلر ؟ شكله بافك شمندوفر پاموغي
زەرلرە كتورييور ؟ فابريقلر زەرەسيدر ؟ اورادە پاموقلر نە
اولور ؟ نصل بز ياپيلور ؟ آنى مقراضيله كسن وديكن كيمدر ؟
اوربالريگزى نە ايجون تميز طوتملىگز ؟ انسانلرى سومگه
نەدن مجبورسگز ؟ آنلر سزە خدمت گورييورمى ؟ سزە
آنلرە خدمت گورمكى آرزو ايدييورميسگز ؟ انسانلرە
زنگينلىكك، چالشمەنك يولنى كوسترن علمە نەدينير ؟ علم ثروت
دينير . سز ايلرودە بو علمى اوگرەنەجكسگز .

کماله ایردکلر نده بوتخملر قوش باشی قارگی آچیلور.
انسانلر آنی طویلر : ایشته بزجینک . بز یایدینی
پاموق بودر .

کوچک بر چوبانک سرگذشتی
طاغ — قاریغینی

وقتیه ممش نامنده بر چوبان وار ایدی . سوریلرینی

شکل ۵۲ - قاریغینی

طاغلرده اوتلاتیوردی ، بوطا .
غلرک گوکلره چیقاز تپه لر نده
اریمز بوزلر . قارلر بولنور .
برگون ممش دره نك اك صیق
اك طار بر یرنده بولنیوردی .

وظیفه — ۵۵

پاموق آغاجلرینک چیچگی هانگی چیچکه بگذر ؟
تخملری نه ایله اورتولیدر ؟ پاموق ندر ؟ بز فابریقه سی گور
دیگیزی ؟ کتـابـده کی رسـمه باقک . او شکل سزه پاموق
ایپلکاری واسطه سیله بز پاییلان بر دستگاہ گوسترر ؟ بوضعتـه
بزجیلک دینیر .

اينكارى. قويونلرى ده تازه چىقىمىش اوتلرى ييوردى.
سورىسنى غايت دقتله محافظه ايدردى، زيرا باباسنىڭ
زىنگىنلىكى بولردن عبارت ايدى.

يانىدە دائىما سودىگى. اوقشادىغى گوزل كوچك
برقوزى بولنوردى. زيرا حيوانلرى پىك سور، آنلره
اذيت ايتمزدى. دىركن بردن بره بيوك برگورولتى
ايشيدلدى. گوگ گورليور صانيليردى. بوگورولتى
طاغنىڭ تپەسنىدىن يوارلانان. اوگنە گلن بيوك بر
قاربيغىنى ايدى. سورى. قورقەرق قاچدى. ممش دە
قوشمغە باشلادى ھىچ شاشيرمىوردى. لىكن كوچك
قوزى دھا قوشەمديغىدىن آنى دە قوجاغنه آلدى.
فقط قاربيغىنى، او قدر شدتلى دوشيورديكه ممش
قورتيلهمدى. قارلرڭ آلتىدە قالدى.

قارلرڭ آلتىدە قالان ممش. كوچك قوزى يى
گوگسنىدىن صىقەرق ايصيديوردى.

بیغیلان . قارلر اوزرنده طام گبی اولدی . برکت
ویرسون هوا آلهرق دلیکلر آچلمش ایدی . ممش
اوراده بر خییلی زمان قالدی . اللهدن استمداد
ایدیوردی .

فقط بوقار بیغینی ایچنده طوران چوجغک یرینی
نصل بولمالی باباسی پک چوق آرادى . فقط نافله .
او آرالق برقیون گوردی . اوده یاوروسنی آراور .
قارلری قوقلیوردی . قویون برده طوردی . آجی
آجی مله مگه باشلادی . ممشک باباسی قویونک باغر-
مسندن امیدلندی شورایی قازه یم دیه النده کی کورک
ایله قارلری آتمغه . همده ممش : ممش دیه باغیرمغه
باشلادی . والحاصل قویونک مله مسنه بر مله مه
جواب ویردی . بابانک صداسنه ده بر چوجق سسی
مقابله ایتدی . آره سسی چوق گچمه دی . بابا . گوزی یاش
ایچنده اولدیغی حالده اوغلنی قوجاقلادی . ایکسی ده

اللهه تشکر ایتدی لر . انسان اڭ تهلهکلی زماننده
بیله جناب حقدن امیدنی کسمه ملیدر .

وظیفه — ۴۶

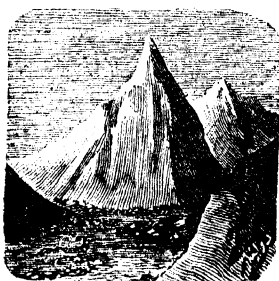
چوبان نه در بیلیر میسگنز ؟ طاغ نه در ؟ دره نه در ؟ قوبونک
یاوروسنه نه دینیر ؟ قوزی گوردیگزمی ؟ قار بیغینی نه در ؟
انسان قار آلتنه قالیرسه طوگاریمی ؟ خیر . زیرا قار صغوغه
قارشى بر دیوار گبی خدمت ایدر . شماله یقین مملکتلرده
دیوارلری ، کلبه لری قاردن یاپارلر . قار آلتنه قالنجه اڭ
بیوک تهلهک صغوق دکلدر . نه در بیلیر میسگنز ؟ بوغلمق . قار
آلتنه قالان آدمک نفس آلمیچون هوانک یوقارودن کلمی
لازمدر . اوپله ایسه چوبان وقوزی نصل نفس آلیرلردی ؟
قوقلامق نه در ؟ تهلهکلی زمانده . آیوس اولمق ایجاب ایدرمی ؟
خیر . انسان دائمًا عقلنی باشنه طوبالاملی . اوتهاکدن قورتولمق
ایچون لازم کلن ابی تدبیرلر قورمغه چالیشملی .

- علوم -

- طاغ ، بوزلقلر -

سیلار - نهر

طاغلر . بيوك ، يوكسك طوپراق وقيا ييغينيدر .
بونلر ك تپه سي بعضاً بلوطلره قاريشير . طاغلر ده بوزلر

شکل ۵۱ - سيلار

طوپلانير . بونلره بوزلق دينير .
اوبوزلر اريينجه آشاغيلره سيللر
اينر . قيرلري . اووه لري صولار .
ايكي اوچ سيل بر محله گليرسه

شکل ۵۵ - نهر

آنلر ك صولري برلشير . بيور .
ايشته نهر لر ، ايرماقلر ، چايلر
بونلر دن اولور . آنلر ده ،
دكزلره ، گوللره آقار .

وظیفه — ۴۷

طاغ نهدر؟ — بر طاغك اڭ يوكسك يرينه نه دينير؟
 تپه دينير — طاغلرڭ اوزرنده نهر وارد بيليرميسگنز؟
 بوزلق نهيه دينير بيليرميسگنز؟ خير. اوبله ايسه آڭلاتهيم.
 بوزلقلر، بر طاقم قار، بوز بيغينلريدركه بعضاً بك چوق ير
 قاپلار. قيشين طوكمش گول ويا صو بريكنتيسى گوردىگزمى؟
 ايشته طاغلرده بولنان بوزلقلر. طوكمش گول ويا دگزلره
 بگنزر. يوكسك طاغلرڭ تپهلرى نه ايچون اريمز قارلرله
 قاپليدر؟ زيرا اورالرده قارلر كاملاً اريمز. برده يوكسك
 طاغلرڭ تپهلرنده ياز قيش قار بولور. طاعدن نه اينر؟
 سيللر. شكله باهك. بو سيللرڭ نصل اولديغنى آڭلايورسگنز
 دگلمى؟ آنلر اڭتريا بوزلقلرڭ اودته-سندده حاصل اولور.
 بونلر اريمش قار و بوزلردر. قارلر متصل ارير. سيللرده آقار
 سيل نهدر غايت چاپوق آقان صودر. طاعدن اينن صو پك
 خيزلى آقار. عجيبا نيچون؟ زيرا باير آشاغى آقار. ايرماقلر
 نهدن حاصل اولور؟ نهرلردن حاصل اولور؟ نهرلر نزهيه
 آقار؟ ... دگزه. نهرك دگزله برلشديگى محله نه دينير
 بيليرميسگنز؟ منصب دينير. نهرك طاعدن چيقدينى محله نه
 دينير؟ منبع دينير. بر نهرك صاغ ويا صول كئنارى نصل
 آڭلاشيلور؟ بر قايق ويا گمى ايله كيديليركن نهرك آقدينى
 طرفه طوغرى كيديلورسه صاغه گنن، صاغ كئنارى، صوله
 كلنر صول كئناريدر.

— اخلاق —

طوغریلق

يوركلرى تميز. دوداقلر نندن دائما طوغرى سوز
چيقان آدملر نه قدر سويلير. آنلره نه قدر خرمت
ايديلير؟

ايكى چوجق اويون اوينارلر كن ماصه نك
اوزرنده بولنان ساعتى دويرديلر. قباحترلر نى گورر
گورمز ايكيسيده شاشيردى. آغليه جق كې بربرلر نك
صورتنه باقديلر.

چوجقلر ك انك كوچكى بردن بره ديديكه : --
بزي كيمسه كورمدى. بزه صورارلر سه انكار
ايدرز. بز دويرمدك ديرز. آزارده ايشيتميز.
بيوگى بونك اوزرينه :

— خير يالان سويلمگدن ايسه آزار ايشيتمك
ايدر ديدى. كوچك چوجق ايسه :

— نه اچون ؟ دیدی .

بیوک جواب ویره رک :

— چونکه یالان فنا شیدر . یالانجیلر هر کسک

امنیتنی غائب ایدر لر . گل قرداشم : قباحتمزی
آنامزه سویلیه یم . دیدی .

ایکی قرداش والدهلرینه گیدوب خطالرینی
سویلدیلر . آنلر آزار ایشیده جکلرینی اومویورلردی .
لکن طوغریلقلری والدهلرینه طوقوندی آنلری
عفو ایتدی .

آنلرده سوینه سوینه اوینامغه کیتدیلر . آنلر
طوغری سویلدکلرینه اوقدر ممنون اولدیلر که
بربرلرینی قوجاقلادیلر ، بوندن بویله طوغری
سویلیه جکلرینی بربرلرینه وعد ایتدیلر .

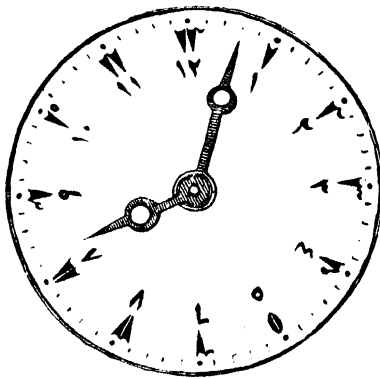
وظیفه — ۴۸

یالان فنا ، اوتایله حق برایشیدر ؟ عجبانه اچون ؟

— علوم —

— عادی ساعت — چالار ساعت —

کتابده کی ساعتک مینه سی اوزرنده بولنان ساعت

شکل ۵۶ — عادی ساعت

اشارتلیرنی اوقومغه

چالیشه لم بوندن سوگره

عادی ساعتلرک او .

زرنده کی ساعتلی ده

اوقوروز . اولا کوچک

ایگنه نك اشارت

زیرا یالان سویلنلر جسارتلی اولدیغنی گوسترر . آنلر یالان سویلرلر . زیرا یابدقلری بدلالقلری سویلمگه جسارت ایده . مزلر . قورقارلر . آزار ایشیتیمه لم دیه چکینورلر . جسارتی اولیانلره نه دینیر ؟ آنلره قورقاق آچاق دینیر ، اولیه ایسه یالان - ویلمیک . زیرا یالانجیلق الحاقلقدردر . — طوغریلق نهدر ؟ یالانک ضدیدر . طوغری چوجق دیمک صبرلی ناموسلی چوجق دیمکدر . سزه صبرلی ، ناموسلی دینیرسه سوینیرمیسگر ؟ بوشرفه نائل اولق ایچون اصلا یالان سویلمیک .

ایتدیگی کناره باقک زیرا بو کوچک ایگنه بزہ
ساعتلری کوسترر. کوچک ایگنه سکز اشارتی
اوزرنده. دیمک که ساعت سکز .

بعده ساعتدن زیاده نه قدر دقیقه وار دیه بیوک
ایگنه یه باقک. دقیقه لر ساعتک اطرافنده نقطه لرله
اشارت ایدلمشدر .

شکل ۵۷
چالار ساعت

دقیقه اون ایکی رقمک صاغندن
اعتباراً صایلیر .

سز صایک . بر . ایکی . اوچ دیمک که

اوچ دقیقه زیاده بو حالدہ ساعت سکزه

اوله لی اوچ دقیقه اولمش . دها ایسی سکزی اوچ گچیور .

ساعتک بزہ کوستردیگی ساعتلری بوش برہ

گچیر میه لم . آنلر قیمتلیدر .

هر ساعتی . عاقلانه برایش ایله گچن گون نه قدر

ابی گوندر !

بتون عمرینی اپی گون ایله گچیرن آدم نه قدرایی،
نه قدر عقلی آدمدر .

وظیفه — ۴۹

مینه نه در ؟ اوزرینه ساعت اشارتلی یاپلمش یو وارلاق
لوحه در . گوندوز قاچ ساعتدر ؟ گیجه قاچ ساعتدر ؟ مینه نك
اوزرنده قاچ ساعت یازیلیدر ؟ ساعتلی کوسترن ایگنه هانگیسیدر ؟
اسمنه نه دینیر ؟ عقرب دینیر . مینه نك اوزرنده حیزلی می یورور ؟
مینهی نه قدر زمانده بر کره طولاشه بیلیر ؟ بیوک ایگنه نه
گوسترر ؟ اسمی نه در ؟ یلقوان . بر ساعت قاچ دقیقه در ؟ یارم
ساعت قاچ دقیقه در ؟ چاریک ساعت نه دیمکدر ؟ بیوک ایگنه
مینهی نه قدر زمانده بر کره طولاشه بیلیر . مینه نك ساعت
رقملری آره سننده کی چیزگیلر نه ایچوندر ؟ مینه نك ساعت
رقملری آره سننده کی چیزگیلر نه ایچوندر ؟ مینه نك اوزرنده نه قدر
چیزکی وار ؟ بر ساعتده نه قدر دقیقه وارسه او قدر چیزکی
وارمیدر ؟ دقیقه نرهدن ونه طرفدن صابیلیر ؟ بیوک ایگنه اون
ایکی رقمی اوزرنده ویا آلتی ویا خود طقوز رقمی اوزرنده
اولورسه نه دیمکدر ؟ شمدی ساعتلی دقیقه لری او قویه بیلیر میسگنز ؟

— علوم —

— قویون — یوڭ —

قویون و ماریالرک آرقه لرندہ قیل یرینه یوڭ
واردر هر سنہ بویوڭلر قیرپیلور. قیریمغه مخصوص
مقاصلر واردر .

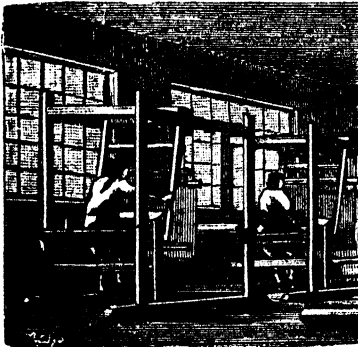

شکل ۵۸ — قویون

بویوڭلری صوڭره
بوکرلر. یوڭ ایپلرله اعلا
اوربالر یاپیلور : اوربالرک

و پانظولونلرک چوقه لری
یوڭ قاشدن یاپیلیر .

بوندن ماعدا آنقره
شهرندہ اعلا کچیلر واردر .
آنلرک تویلرینه تفتیک

شکل ۵۹ — قاش دستکامی

دینیر . تفتیکدن ایپک کبی قاشلر یاپیلور .

— علوم —

— آی — سیاره لر — ییلدزلر — قویروقلی ییلدزلر —
گیجه لری باشمزك اوزرنده پارل پارل پارلایان
ییلدزلر حدسز حسابسزدر .

بزه الك یقین اولان ییلدز آی در .

آی کره ارضك اطرافنده دوزر . آی ده بزم
ارضمز گبی بر دنیا در .

وظیفه — ۵۰

یوڭ نهدر ؟ قویونلری قیرپارکن کوردیکزمی ؟ شکه بافک
دیز اوستی کلمش اولان آدم اوراده نه یاپیلور ؟ یوڭ بیقاندقدن
صوگره نه یاپیلور ؟ آی بوکرلرمی ؟ بونی بوکمک ایچون قوللانیلان
آله نهدینیر ؟ ایک ، اورکه دینیر . یوڭی ما کنه لرلده اگیرلر .
ما کنه ننگ بر ساعتده بوکدیگی یوڭی بر عمله بر سنه ده
یابه ماز . یوڭ اگیرلکدن صگره نه یاپیلور ؟ قویونک یوڭی
نهرنکده در ؟ آنلره ماوی ، فرمزی ، صاری یشیل رنک نصل
ویریلیر ؟ آنلری بویارلر . شلته لرمن نهدن یاپیلور ؟ بوکولمامش
بوکلردن یاپیلور . تفتیک نره ده چیقار ؟ هانکی حیوان تفتیک
ویرر ؟

اوزرنده يوكسك طاغلىر واردر . لکن كندی
 كندینه ضیالی دگلدر . بز گيجه لری آنی پارلاق
 گوریورز اووقت گونش آڭا ضیاویرر اگر گونش
 بر طرفنی ضیالاندرمزه بز اوراسنی گوره میز .
 اگر هیچ بر طرفنی ضیالاندرمزه بز آنی هیچ
 گوره میز ، ایشته یگی آی بودر .

آیدن دها اوزاقده اوله رق گوکده پک، چوق
 کوکبلر واردر . بعضلری ارضه بگزر بر طاقی آیه .
 آنله گونش ضیاویرر . آنلرده بزم دنیا من کبی
 کونشک اطرافنده دوزر . بونلره { سیاره } دینیر ،
 دیگر لری گونشه بگزر . آنلرده کندی کندیلرینه
 پارلاقدر . بونلرده { ثابتہ } دینیر .

بزه قیملدانمز گبی گورینن بو کوکبلرک جمله سی
 بر برینک اطرافنده دوزر . بونلرک جمله سی منتظماً
 دوزر ایشته اللهک بر بیوکلگی دها ؛

وظیفه — ۵۱

آی کیمک اطرافنده دوزر؟ — آیك اوزرنده گولگه کبی
 کورینن شیلر ندر؟ طاغلردر. آنلر بزه گولگه کبی گورینورلر.
 آی بزه نهدن پارلاق کورینور؟ بدر ندر؟ آیك اون بشنجی
 کونیدر. هلال کبی گورندیکگی زمانه نه دینیر؟ تربیع اول
 دینیر. اون بشنجی گونندن سوکره ینه بویله گورینرسه آکا
 نه دینیر؟ تربیع ثانی دینیر. آیك بویله کورینشلی ینه نه دینیر؟
 صفحات دینیر. گونشک ضیاسیله پارلاق کورینن ییلدیزلره
 نه دینیر؟ کندلی کندیلرینه پارلاق کورینن ییلدیزلره نه دینیر؟
 کتابلرده کی شکله باقک اورتهده کی کونشدر. اطرافنده کیلر
 سیاره لردر. آنلرک آره سنده کره ارضه واردر. آنی
 کوریبورمیسگز؟ یلدیزلر بزه گورندکلی کبی حرکت سزمی
 کورینورلر؟ خیر آنلر بربرینک اطرافنده دوزر. آی کره
 ارض اطرافنده دوزر. ارضه آی ایله برابر گونش اطرافنده
 دوزر. گونشده کندلی اطرافنده و بزم بیلمدیگمز برقاج ییلدیزک
 اطرافنده دوزر.

مطابقت کتاب و رشیدہ فہمی

ردیف	عنوان	تعداد	ردیف	عنوان	تعداد
۱	کوچک جغرافیہ (رسمیتی)	۵	۲	تدریسات فنیہ (رسمیتی)	۲۰
۱	الفابہ تریزان	۲۰	۲	مختصر عثمانی تاریخی	۲۰
۱	فرانسزہ الفابہ رشیدی بکٹ	۲۰	۲	قرائت کتابی رسمیتی	۲۰
۶	لکتور (فرانسزہ قرائت کتابخانہ)	۶	۲	قرائت کتابی « ۲ نجیبی سنہ »	۲۰
۲	ازہن (رسمیتی)	۲	۲	قرائت برنجی ارشاد بک	۲۰
۵	اصول تدریس	۵	۲	مختصر عثمانی صرف (یکی ترتیبہ)	۲۰
۵	تسهیل لسان برنجی قسم	۵	۲	لاریو و الموری غرامری پرہ پارا تواری	۲۰
۲	ایکٹھی قسم	۲	۲	پرہ میر آتہ	۲
۲	تسهیل لسان اوچھی قسم	۲	۱	مفید قواعد فارسی	۲۰
۵	مختصر اسلام تاریخی	۵	۱۲	نظری و عملی ملخص ہندسہ (شکلی)	۱۲
۱	کوچک عثمانی صرف (یعنی ترتیب)	۱	۲	قرائت فنیہ رسمیتی	۲
۲	قواعد عثمانیہ (ترتیب جدید)	۲	۱	قرائت فنیہ « ۲ نجیبی نیانات »	۱
۲	مجموعۂ افعال غیر قیاسیہ	۲	۲	قرائت فنیہ « ۲ نجیبی حیوانات »	۲
۲	نمونۂ قواعد	۲	۱	قرائت فنیہ « ۲ نجیبی حکمت »	۱
۲	عملی ہندسہ و رسم خطی (شکلی)	۲	۱	قرائت فنیہ « ۲ نجیبی ماکہ »	۱
۲	دروس شقی (رسمیتی)	۲		و کیمیا	
	مختصر عثمانی نحوی			او قبری	
	مختصر حفظ الصبہ			یکی جغرافیہ	
۱	کوچک عثمانی تلویحی	۱		علاوہ لی مخزن قواعد	
	زبدۂ تاریخ عثمانی			عوامل (یکی ترتیب)	
۲	مختصر جغرافیہ	۲		رسالہ اربعہ (یکی ترتیب)	
۱	چو جقلرہ یادگار	۱		مطلق	
	حساب ذہنی			حساب کتابی برنجی سنہ	
۵	تریبۂ اطفال	۵		حساب کتابی ایکٹھی سنہ	
	مختصر عثمانی جغرافیہ			یکی مجموعۂ مکالمہ	
۱	اسماء ترکیبہ (یکی ترتیب)	۱		رسالہ املا	
۲	کوچک حفظ الصبہ	۲		فیزلزہ قرائت کتابی (رسمیتی)	
۲	چو جقلرہ ایچون کوچک کیم	۲		اصول دفتری	
۲	فارسی لسانی	۲			
۲	الفوای عثمانی	۲			
۲	دیکیش وال ایشلری (رسمیتی)	۲			

